

ILVO nodigt in samenwerking met Varkensloket zijn stakeholders uit:

‘Recentste bevindingen uit onderzoeksprojecten in de varkenshouderij’

**12
oktober
2017**

8u30 Welkomstwoord (Sam De Campeneere)

Deel 1. Naar vleesvarkensproductie met 60% stikstofefficiëntie

8u40 Stikstofbalans op een varkensbedrijf (Sam Millet en Alice Van den Broeke)

9u10 Maximale stikstofefficiëntie door een optimale eiwit- en aminozuursamenstelling (Sam Millet)

10u00 Belang van de voedervorm op groeiprestaties en nutriëntenverbruik (Alice Van den Broeke)

10u20 Pauze

Deel 2. Recente onderzoeksresultaten

10u50 Beïnvloeden de hardheid en het bicarbonaatgehalte van water de groeiprestaties van biggen? (Nathalie Nollet)

11u10 Heeft het slachtgewicht een effect op de carbon footprint van varkensvlees? (Carolien De Cuyper)

11u30 Effect van hokbezetting, drinkwatertoegang en afleverstrategie op groeiprestaties van vleesvarkens (Marijke Aluwé)

11u50 Een goede voederconversie: meer dan alleen voeder (Sarah De Smet)

12u10 Strategieën om berengeur in de praktijk te beperken (Marijke Aluwé)

12u30 Slotwoord (Bart Sonck)

12u35 Broodjeslunch

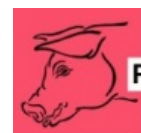

Vlaanderen
is landbouw & visserij

ILVO

Instituut voor Landbouw-
Visserij- en Voedingsonderzoek

I.s.m.

PC Varkens

www.varkensloket.be

Onderzoeksbevindingen in de varkenshouderij

 DIER Bart Sonck	 OG Kleinveehouderij Evelyne Delezie	 OG Varkenshouderij Sam Millet	 OG Rundveehouderij Leen Vandaele
 OD VEEHOUDERIJ Sam De Campeneere	 OG Voederwaardering Johan De Boever		 OG Welzijn en gedrag Frank Tuytens
	 OG Stresfysiologie Johan Aerts		
OD Aquatisch milieu en kwaliteit Hans Polet			
OD Visserij en aquatische productie Hans Polet			

 Sam Millet	 Marijke Aluwé	 Alice Van den broeke
 Sarah De Smet - Varkensloket	 Carolien De Cuyper	

 Louis Paternostre	 Isabelle Hoschet	 Evert Heyrman
 Eline Kowalski	 Frederik Leen	

Onderzoeksresultaten in de varkenshouderij

8u30 Welkomstwoord (S. De Campeneere)

Deel 1 Naar vleesvarkensproductie met 60% stikstofefficiëntie

8u40 Stikstofbalans op een varkensbedrijf (S. Millet - A. Van den Broeke)

9u10 Maximale stikstofefficiëntie door een optimale eiwit- en aminozuursamenstelling (S. Millet)

10u00 Belang van de voedervorm op groeiprestaties en nutriëntenverbruik (A. Van den Broeke)

10u20 Pauze

ILVO

Vlaanderen
is landbouw & visserij

i.s.m.
PG Varkens
www.varkensloket.be

EAAP 2019
70th Annual Meeting of the
European Federation of Animal Science
Ghent, Belgium, 26 Aug - 30 Aug 2019

www.eaap2019.org

- Interesse kenbaar maken om op de hoogte te blijven
- Bedrijven met interesse voor sponsoring

ILVO

Onderzoeksresultaten in de varkenshouderij

Deel 2 Diverse onderzoeksresultaten

- 10u50 Beïnvloeden de hardheid en het bicarbonaatgehalte van water de
groeiprestaties van biggen? (N. Nollet)
- 11u10 Heeft het slachtgewicht een effect op de carbon footprint van
varkensvlees? (C. De Cuyper)
- 11u30 Effect van hokbezetting, drinkwatertoegang en afleverstrategie op
groeiprestaties van vleesvarkens (M. Aluwé)
- 11u50 Een goede voederconversie: meer dan alleen voeder (S. De Smet)
- 12u10 Strategieën om berengeur in de praktijk te beperken (M. Aluwé)
- 12u30 Slotwoord (B. Sonck)

ILVO

i.s.m.

Presentaties beschikbaar op www.varkensloket.be

Onderzoeksbevindingen in de varkenshouderij

De stikstofbalans op een varkensbedrijf

Alice Van den Broeke

Marijke Aluwé, Frederik Leen, Johan De Boever,
Sam De Campeneere, Jef Van Meensel, Sam Millet

Onderzoeksresultaten in de varkenshouderij - 12/10/2017

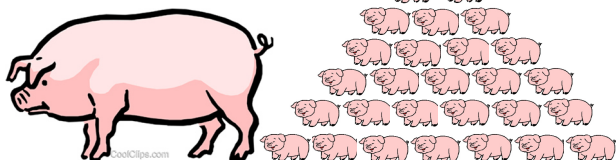
ILVO

Uitgangssituatie

- 1 zeug + 27 biggen
- N-opname= voederopname × N-inhoud
- N-retentie= N-inhoud geslachte varkens + N-inhoud gewichtsaanzet zeug

$$\text{N-efficiëntie} = \frac{\text{N-retentie}}{\text{N-opname}} \times 100$$

ILVO

ILVO

Voederopname zeug + biggen

- 67 dagen lactatie × 6.9 kg = 462.3 kg
- 298 dagen × 2.7 kg = 804.6 kg
- 275 g creep feed per big × 27 = 7.4 kg

Voederopname vleesvarkens

- 8-25 kg → 17 × 1.7 = 28.9 kg
- 25-45 kg → 20 × 2.1 = 42 kg
- 45-70 kg → 25 × 2.6 = 65 kg
- 70-110 → 40 × 3.3 = 132 kg

Stikstofopname zeug + biggen

Categorie	Voederopname, kg	RE-gehalte, g/kg	N-opname, kg
Lactatie	462.3	160	9.6
Dracht	804.6	130	16.7
Creep feed	7.4	170	0.2
			28.7

ILVO

Stikstofopname vleesvarkens

Categorie	Voederopname, kg	RE-gehalte, g/kg	N-opname, kg
8-25 kg	28.9	174	0.8
25-45 kg	42	159	1.1
45 – 75 kg	65	146	1.5
75 -110 kg	132	138	2.9
			6.3

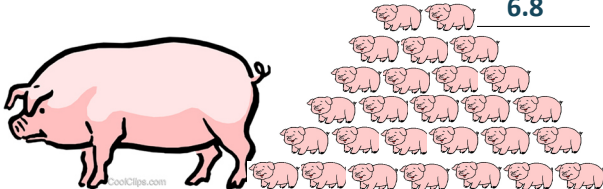

ILVO

Stikstofretentie zeug + biggen

Categorie	Groei, kg	RE-inhoud groei, g/kg	N-retentie, kg
Zeug	48	178	1.4
Big	27 x 8	156	5.4
			6.8

ILVO

Stikstofretentie vleesvarken

Categorie	Gewicht, kg	RE-inhoud g/kg	N-inhoud, kg
Vleesvarken	110	175	3.1
Big	8	156	0.2
N-retentie			2.9

ILVO

N-efficiëntie bedrijf

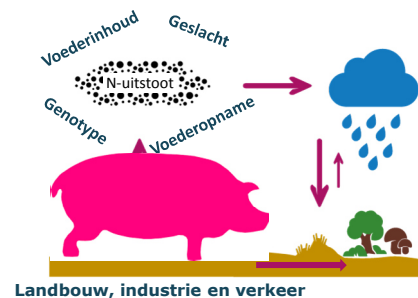
	Zeug	27 biggen	Bedrijf
N-retentie, kg	6.8	27x2.9=78.3	85.1
N-opname kg	28.7	27x6.3=170.1	198.8
N-efficiëntie, %	24	46	43

ILVO

Praktijkproef op ILVO: vleesvarkensfase

Ecologische duurzaamheid: streven naar zo laag mogelijke N-uitstoot

ILVO

Praktijkproef op ILVO: vleesvarkensfase Effect van geslacht op de N-balans

Proef IWT project optimaal slachtgewicht: IWT120760

Voederinhoud: praktijkvoeder

Voederopname: *ad libitum*

Genetica: Deense zeug X Belgische Piétrain

Proefopzet:

72 hokken van 4 dieren

4 geslachten: bargaen, bargaen, IC en gelten

Wekelijkse wegingen en registratie voederopname

ILVO

Berekening N-balans vleesvarkensfase

N-excretie=

[gemiddeld opgenomen voeder varken × N-inhoud voeder]

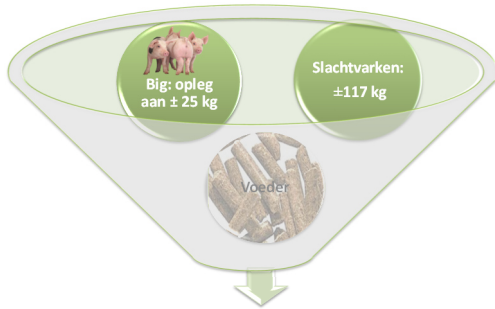
-

[(gemiddeld lichaamsgewicht slachtvarken × N-inhoud slachtvarken) - (gemiddeld lichaamsgewicht big × N-inhoud big)]

ILVO

Bepalen N-inhoud

Analyse samenstelling: N-inhoud

ILVO

Voedersamenstelling

Multifase voederregime, in overeenstemming met Vlaamse praktijk:

	Fase 1 (20-50 kg)	Fase 2 (50-80 kg)	Fase 3 (80-130 kg)	
			Beren-Gelten-IC	Bargen
NE (MJ/kg)	9.67	9.50	9.50	9.30
Ruw Eiwit (g/kg)	161	151	147	140
dvLYS (g/kg)	9.0	8.2	7.7	7.0
P (g/kg)	4.3	4.3	4.6	4.3

ILVO

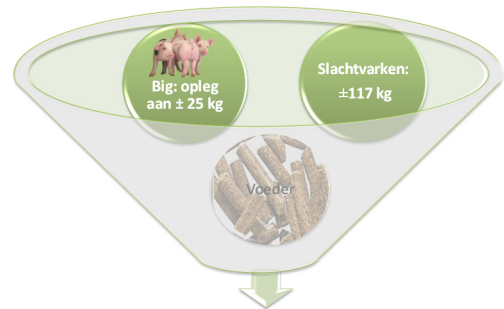
N-inname gedurende afmestperiode

Geslacht	Barg	Beer	Gelt	IC	P-waarde
Voederconversie (kg/kg)	2,5 ^c	2,2 ^a	2,4 ^b	2,2 ^a	<0.001
Totale N inname (kg)	21,4 ^b	19,9 ^a	21,8 ^b	20,1 ^a	<0.001

ILVO

Bepalen N-inhoud

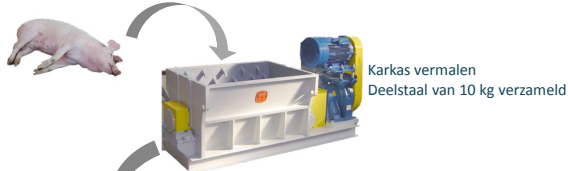

Analyse samenstelling: N-inhoud

ILVO

Analyse biggen en slachtvarkens

4 biggen en 18 slachtvarkens/ geslacht geëuthanaseerd

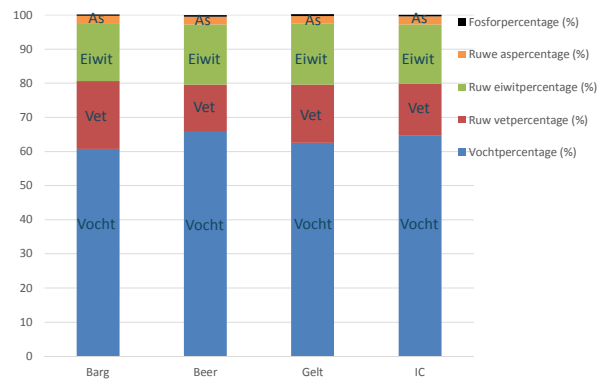
Deelstaal geautoclaveerd, gemixed, gevriesdroogd en geanalyseerd

Lichaamssamenstelling: Vocht, ruw eiwit, ruw vet, ruwe as en totale fosfor concentratie

Vlaanderen
Vlaamse Landbouwersbond

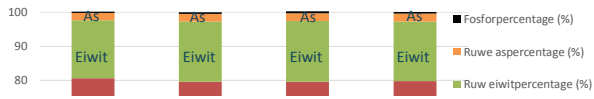
ILVO

Lichaamssamenstelling

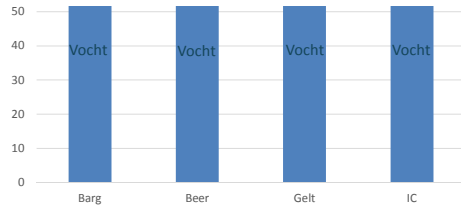
ILVO

Lichaamssamenstelling

Eiwitpercentage:

Bargen (16.9%) < IC (17.5%) < Beren (17.7%) en Gelten (17.8%)

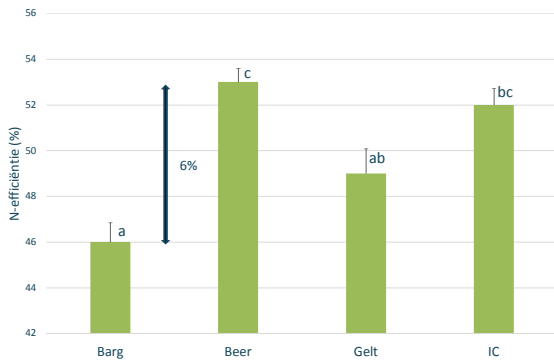

N-retentie

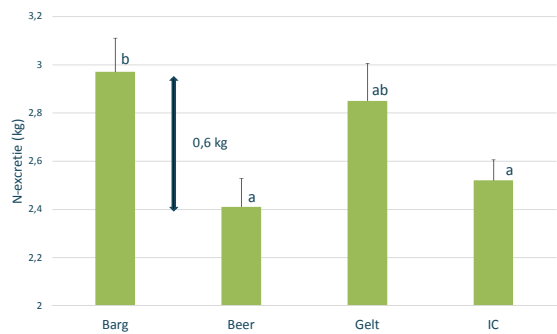
Geslacht	Barg	Beer	Gelt	IC	P-waarde
N-inhoud slachtvarken	3,13 ^a	3,33 ^b	3,36 ^b	3,32 ^{ab}	0.004
N-retentie gedurende afmest	2,51 ^a	2,72 ^b	2,72 ^b	2,73 ^{ab}	0.006

N-efficiëntie

N-excretie gedurende afmestfase

N-excretie: hoe uitdrukken

Conclusie

Onder deze genetica en voederregime:

- Zijn **bargen ecologisch minder efficiënt** in vergelijking met beren en IC: lagere N-efficiëntie, hogere N uitstoot
- Halen beren een **N-efficiëntie van 53 %**
- N-efficiëntie bij bargen** kan waarschijnlijk **verhoogd** worden door **eiwitinhoud van het voeder te verlagen** zonder negatieve invloed op hun groei of karkassamenstelling

Dank u wel

**AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN**

IWT120760

 Vlaanderen
is landbouw & visserij

Instituut voor Landbouw-,
Visserij- en Voedingsonderzoek
Scheldeweg 68
9090 Melle – België
T + 32 (0)9 272 26 00
F +32 (0)9 272 26 01

dier@ilvo.vlaanderen.be
www.ilvo.vlaanderen.be

ILVO

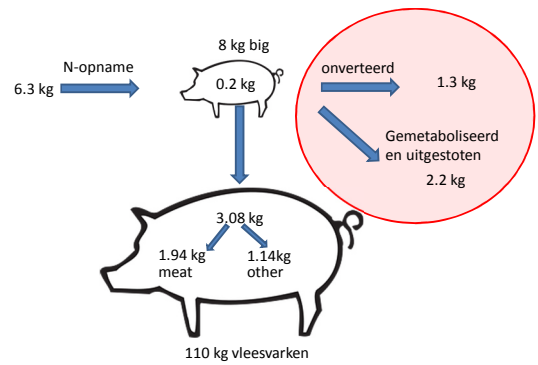

Maximale stikstofefficiëntie door een optimale eiwit- en aminozuursamenstelling

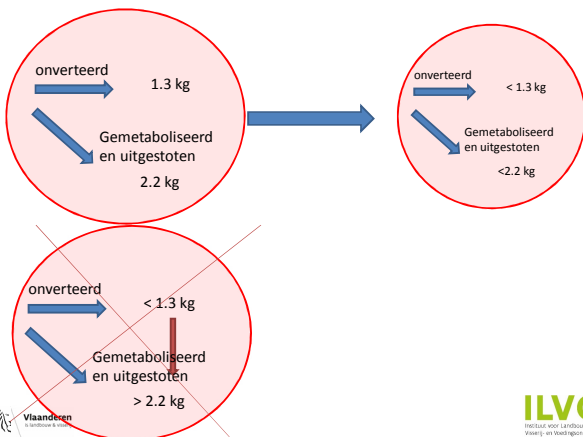
Sam Millet,
 Marijke Aluwé, Alice Van den Broeke, Frederik Leen,
 Johan De Boever, Sam De Campeneere

Onderzoeksresultaten in de varkenshouderij - 12/10/2017

Stikstofbalans

Stikstofbalans

Stikstofverteerbaarheid

	SID, % (NRC, 2012)
Sojaschroot	85
Zonnebloemschroot	81
Erwten	80
Bonen	79
DDGS	75
Maisglutenmeel	75
Koolzaadschroot	74
Verenmeel	68

Hoe kunnen we de stikstofefficiëntie maximaliseren?

Maximale stikstofefficiëntie

2 strategieën:

- $\frac{\text{Lysine}}{\text{groei}}$ zo laag mogelijk
- $\frac{\text{Lysine}}{\text{voedereiwit}}$ zo hoog mogelijk

$\frac{\text{Lysine}}{\text{groei}}$ zo laag mogelijk

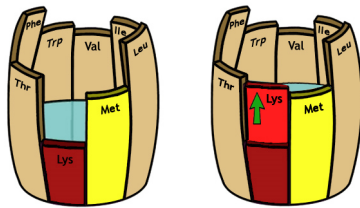
$\frac{\text{Lysine}}{\text{groei}}$ zo laag mogelijk

- Management
= alles wat de voederconversie verlaagt
zonder het voeder te veranderen
→ zie presentatie Sarah

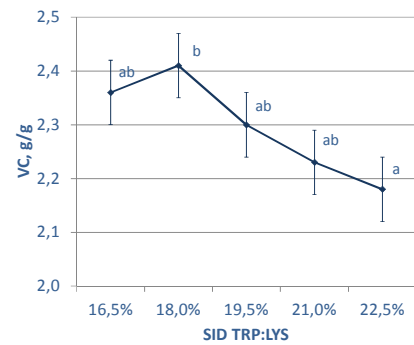
Lysine eerste limiterende aminozuur

- Ideaal aminozuurconcept

©Nutrientsreview.com

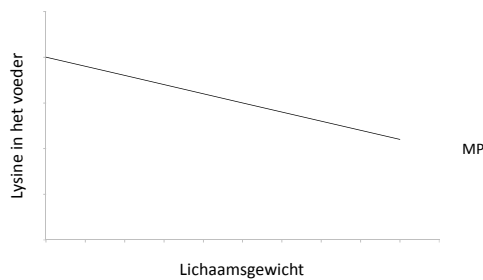
Optimale aminozuurverhouding

Millet et al., 2015

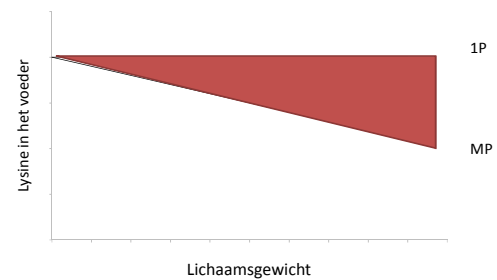
Lysine aangepast aan de behoefte

- Fasevoeding

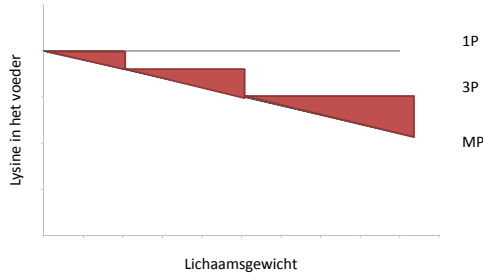
Lysine aangepast aan de behoefte

- Fasevoeding

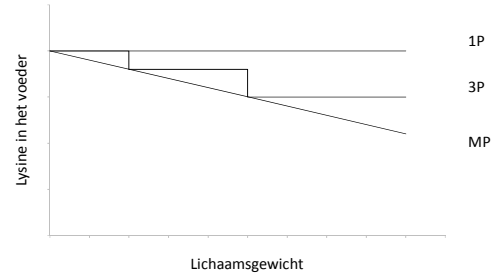
Lysine aangepast aan de behoefte

- Fasevoeding

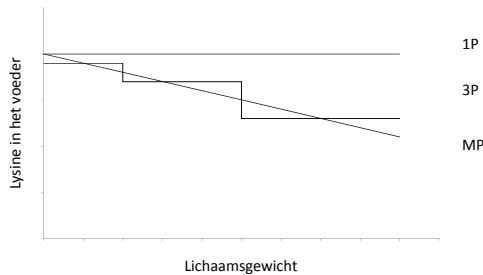
Lysine aangepast aan de behoefte

- Fasevoeding

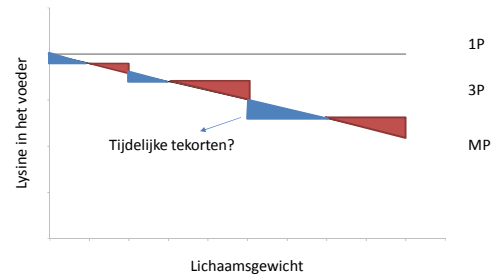
Lysine aangepast aan de behoefte

- Fasevoeding

Lysine aangepast aan de behoefte

- Fasevoeding

Tijdelijke tekorten?

- Variatie tussen dieren
- Verhoogde efficiëntie
- Compenseren?

- Stikstofefficiëntie verbetert met dalende AZ-gehalten in het voeder

Table 6. Whole body nutrient efficiency [%],¹ protein intake and nitrogen retention of gilts after feeding diets from 100% to 70% of the theoretically optimal ideal protein concentration (n = 4 per treatment).^a

	Diet 100%	Diet 90%	Diet 80%	Diet 70%	p-value
Crude protein	36.1 ^a ± 1.8	40.0 ^b ± 1.9	44.2 ^c ± 1.6	43.4 ^{bc} ± 2.0	<0.001
Gross energy	25.7 ± 1.8	26.5 ± 1.9	27.2 ± 2.2	25.0 ± 2.1	0.459
Crude ash	23.9 ± 2.7	23.2 ± 1.3	23.5 ± 0.4	21.7 ± 2.4	0.413
Ether extract	217 ± 27	220 ± 25	253 ± 29	240 ± 35	0.303
Crude protein retained per kg of feed [g]	62.0 ^a ± 3.2	62.0 ^a ± 3.0	61.1 ^a ± 2.3	51.6 ^b ± 2.5	<0.001
Crude protein ingested per kg carcass gain [g]	581 ^c ± 12	519 ^b ± 15	470 ^b ± 14	453 ^a ± 13	<0.001
Nitrogen excretion per animal [kg]	4.2 ^c ± 0.1	3.6 ^b ± 0.2	3.0 ^a ± 0.0	2.9 ^a ± 0.2	<0.001

Millet et al., 2010

Table 5. Nutrient composition of the carcass and fifth quarter of gilts after feeding diets from 100% to 70% of the theoretically optimal ideal protein concentration (n = 4 per treatment).*

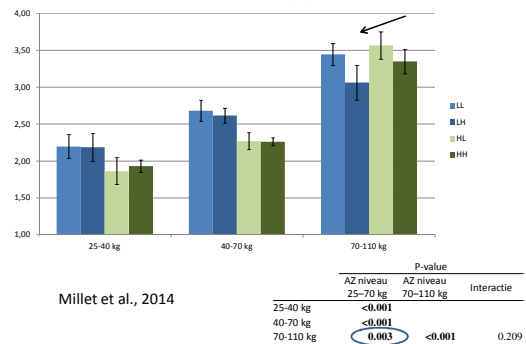
	Diet 100%	Diet 90%	Diet 80%	Diet 70%	p-value
Carcass					
Weight [kg]	87.7 ± 1.9	88.5 ± 2.5	88.2 ± 2.8	86.2 ± 3.1	0.637
Gross energy [MJ/kg]	12.2 ± 1.0	12.4 ± 0.8	12.6 ± 0.6	12.8 ± 1.2	0.734
Crude protein [%]	18.8 ^a ± 0.5	18.6 ^a ± 0.4	18.4 ^{ab} ± 0.6	17.5 ^b ± 0.3	0.008
Ether extract [%]	20.1 ± 2.6	20.7 ± 2.2	21.6 ± 1.7	22.3 ± 3.2	0.625
Crude ash [%]	3.47 ± 0.25	3.29 ± 0.10	3.40 ± 0.09	3.47 ± 0.24	0.493
Fifth quarter					
Weight [kg]	13.8 ± 1.2	13.9 ± 0.5	15.5 ± 1.7	14.5 ± 0.9	0.219
Gross energy [MJ/kg]	7.3 ± 0.6	7.3 ± 0.2	7.7 ± 0.5	7.8 ± 0.7	0.454
Crude protein [%]	14.3 ± 0.7	14.5 ± 0.6	14.2 ± 0.4	14.5 ± 0.1	0.852
Ether extract [%]	8.7 ± 1.5	8.8 ± 0.3	10.0 ± 1.2	10.2 ± 1.9	0.354
Crude ash [%]	1.26 ^a ± 0.08	1.16 ^{ab} ± 0.02	1.18 ^{ab} ± 0.04	1.13 ^b ± 0.05	0.037

Notes: *Values are given as means ± SD; ^{a,b}Values within one row with no common superscript are significantly different at p < 0.05 according to Tukey's post hoc test.

Millet et al., 2010

Compensatoire groei

Voederconversie (g/g)

Millet et al., 2014

Compensatoire groei

$$\frac{\text{Karkasgewicht} \times \text{vleespercentage}}{\text{Opzetgewicht} \times 0.45}$$

Gelten	HH	HL	LH	LL
Voederconversie, g/g	2.40	2.49	2.46	2.58
Lys/kg vleesaanzet, g/kg	49.8	45.4	44.7	42.1
Vleespercentage, %	63.7	63.1	64.2	61.7

Millet et al., 2011

Bargen	HH	HL	LH	LL
Voederconversie, g/g	2.68	2.76	2.75	2.96
Lys/kg vleesaanzet, g/kg	51.6	47.4	47.3	45.4
Vleespercentage, %	60	59.9	60.2	58.9

Millet & Aluwé, 2014

$\frac{\text{Lysine}}{\text{kg groei}}$ zo laag mogelijk

- Gebalanceerd aminozuurprofiel
- Precisievoeding
- In groep gevoederde dieren: balans tussen maximale en optimale prestaties
  - Fasevoeding
  - Tijdelijke AZ-tekorten

$\frac{\text{Lysine}}{\text{voedereiwit}}$ zo hoog mogelijk

- Effect van lysinegehalte
- Effect van RE-gehalte

Lysinegehalte: biggenproeven

- Proef 1: enkel toevoeging van lysine en commercieel beschikbare AZ
=overmaat essentiële AZ bij lage niveaus
- Proef 2: constant eiwitgehalte en gebruik van AZ die niet commercieel beschikbaar zijn
=gebalanceerd AZ-patroon op alle niveaus

Dank aan:

AJINOMOTO EUROLYSINE S.A.S.

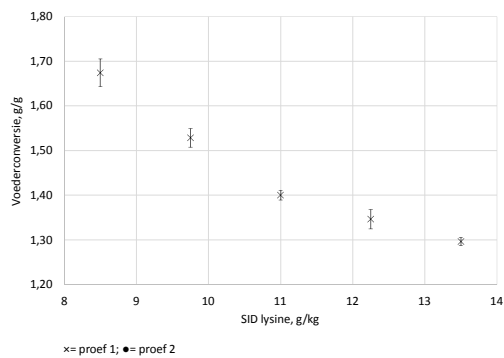

AZ-verhoudingen t.o.v lysine

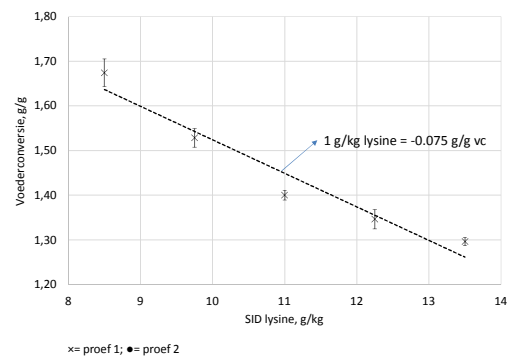
		8.50	9.75	11.00	12.25	13.50	
PROEF 1	SID LYS, g/kg	8.50	9.75	11.00	12.25	13.50	
	RE, g/kg	201	203	205	208	210	
	SID M+C	66	60	60	60	60	
	SID THR	71	67	67	67	67	
	SID TRP	24	23	23	23	23	
	SID ILE	83	72	63	57	51	
	SID LEU	162	141	125	111	100	
	SID VAL	91	80	72	72	72	
	SID HIS	51	45	39	35	32	
			8.50	9.75	11.00	12.25	13.50
	PROEF 2	SID LYS, g/kg	8.50	9.75	11.00	12.25	13.50
RE, g/kg		180	180	180	180	180	
SID M+C		60	60	60	60	60	
SID THR		68	68	68	68	68	
SID TRP		23	23	23	23	23	
SID ILE		61	58	57	55	54	
SID LEU		116	110	106	103	100	
SID VAL		71	71	71	71	71	
SID HIS		39	37	35	34	33	

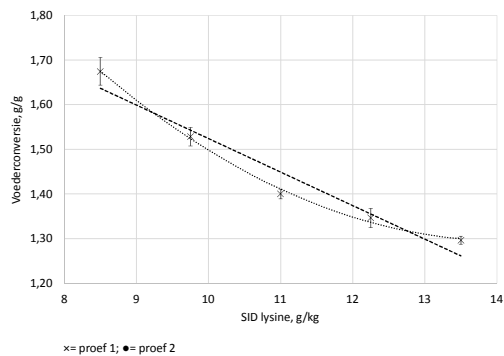
Effect van lysine-gehalte op voederconversie

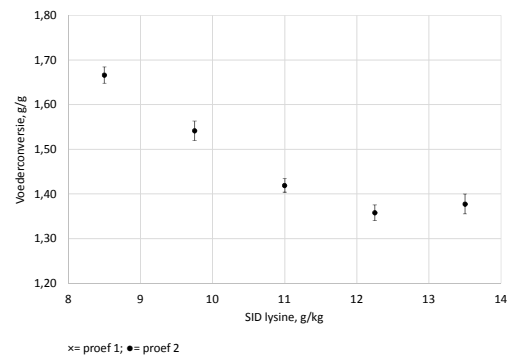
Effect van lysine-gehalte op voederconversie

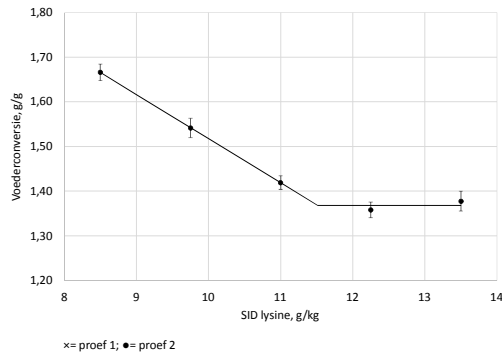
Effect van lysine-gehalte op voederconversie

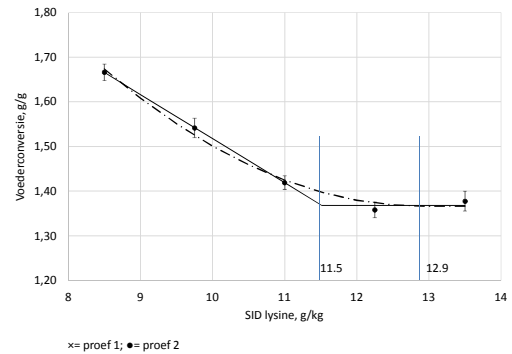
Effect van lysine-gehalte op voederconversie

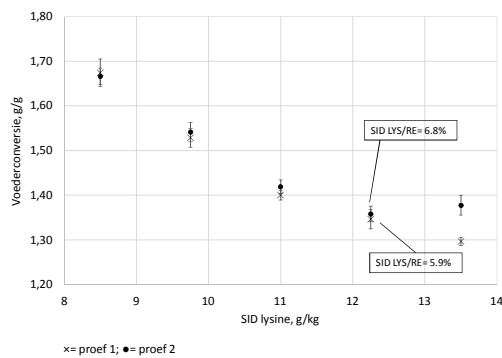
Effect van lysine-gehalte op voederconversie

Effect van lysine-gehalte op voederconversie

Effect van lysine-gehalte op voederconversie

Ruw eiwit zo laag mogelijk?

- Moeilijkheid:
  - AZ die niet commercieel beschikbaar zijn
  - Behoeftes die niet volledig gekend zijn
  - Semi-essentiële aminozuren
  - Stikstof zelf limiterend?

Hoe laag kunnen we gaan met RE?

- 2 lysine x 6 RE-niveaus
- 10 - 11g SID lysine
- 140-150-160-170-180-190 g RE
- 6 hokken per behandeling

- Prestaties
- Serum ureum gehalte

Productie van testvoerders

	Laag lysine Laag RE			Laag lysine Hoog RE		
	T1	T2	T3	T4	T5	T6
% T1	100	80	60	40	20	0
% T6	0	20	40	60	80	100
	Hoog lysine Laag RE			Hoog lysine hoog RE		
	T7	T8	T9	T10	T11	T12
% T7	100	80	60	40	20	0
% T12	0	20	40	60	80	100

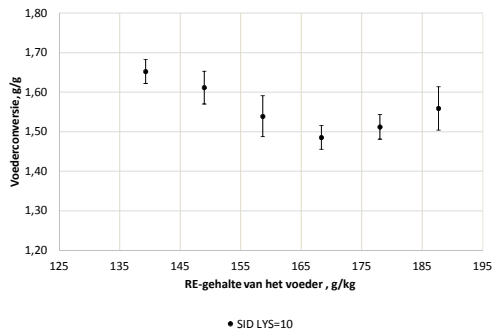
Geformuleerde AZ-gehaltenes

	T1	T6	T7	T12
SID LYS	10.0	10.0	11.0	11.0
SID M+C	6.3	6.3	6.9	6.9
SID MET	4.6	3.7	5.3	4.5
SID THR	7.2	7.2	7.9	7.9
SID TRP	2.4	2.4	2.6	2.6
SID ILE	5.6	5.6	6.2	6.2
SID LEU	11.0	11.0	12.1	12.1
SID VAL	7.2	7.2	7.9	7.9
SID ARG	5.6	10.0	5.2	10.0
SID HIS	3.6	3.6	4.0	4.0
SID PHE	6.0	6.4	6.6	6.6

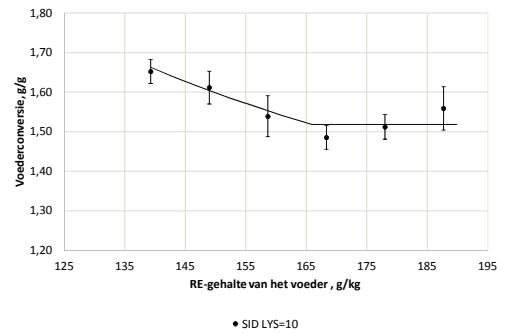
Geformuleerde AZ-verhoudingen t.o.v lysine

	T1	T6	T7	T12
	Laag RE	Hoog RE	Laag RE	Hoog RE
SID M+C	63	63	63	63
SID MET	46	37	48	41
SID THR	72	72	72	72
SID TRP	24	24	24	24
SID ILE	56	56	56	56
SID LEU	110	110	110	110
SID VAL	72	72	72	72
SID ARG	56	100	47	91
SID HIS	36	36	36	36
SID PHE	60	64	60	60

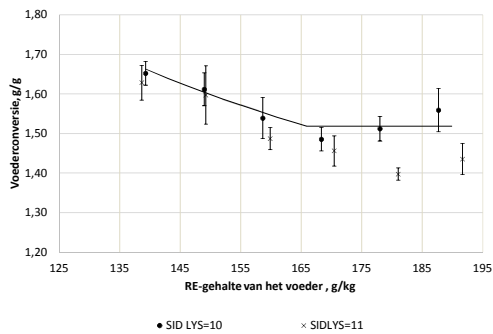
Effect van dalend RE-gehalte op voederconversie

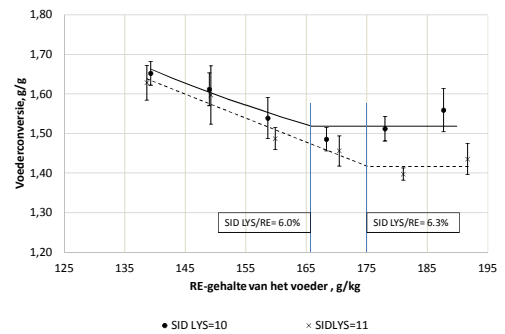
Effect van dalend RE-gehalte op voederconversie

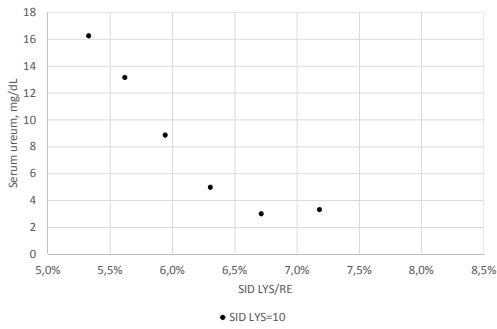
Effect van dalend RE-gehalte op voederconversie

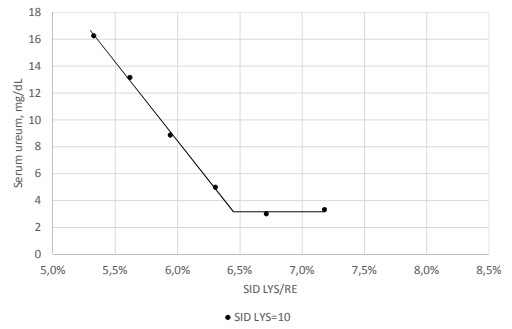
Effect van dalend RE-gehalte op voederconversie

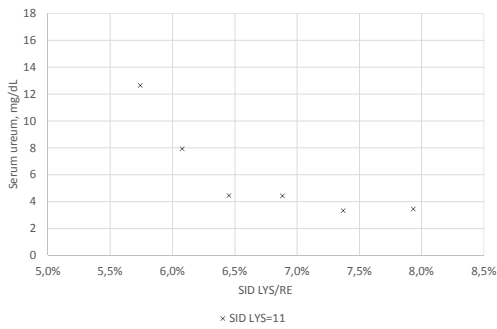
Effect van dalend RE-gehalte op serum ureumgehalte

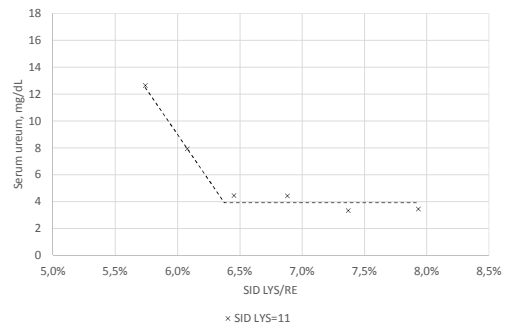
Effect van dalend RE-gehalte op serum ureumgehalte

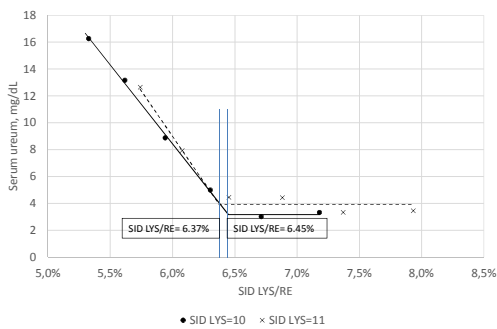
Effect van dalend RE-gehalte op serum ureumgehalte

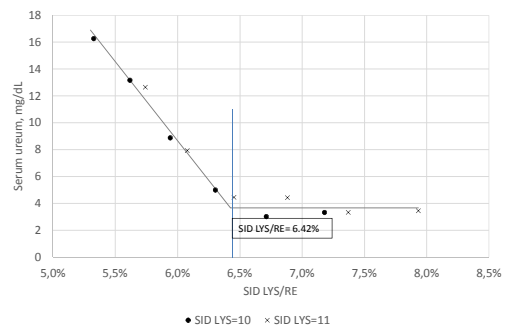
Effect van dalend RE-gehalte op serum ureumgehalte

Effect van dalend RE-gehalte op serum ureumgehalte

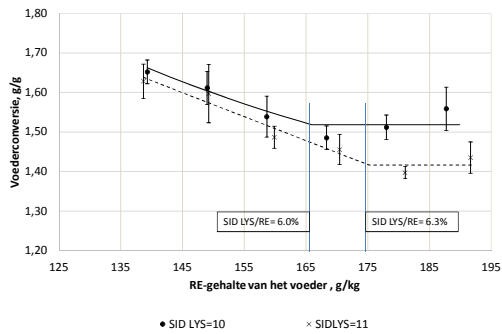

Effect van dalend RE-gehalte op serum ureumgehalte

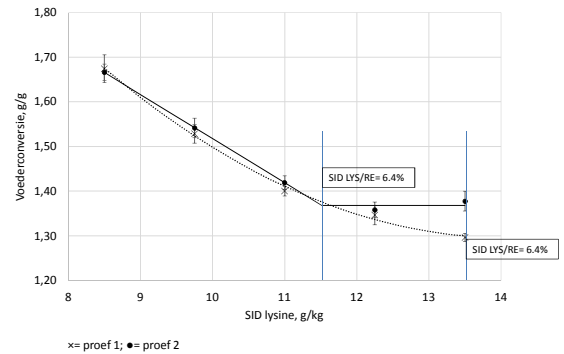

Effect van dalend RE-gehalte op voederconversie

Effect van lysine-gehalte in functie van RE?

Maximale LYS: RE verhouding

	SID LYS	LYS	CP	SID LYS: CP	LYS: CP	
Figuroa et al., 2002	19-48 kg	7.4	8.2	120	6.2	6.8
Jansman et al., 2016	8-25 kg	10.0	11.1	160	6.3	6.9
Nemecheck et al., 2014	7-19 kg	13.0	14.3	194	6.7	7.4
Gloaguen et al., 2014 (exp 2)	12-20 kg	9.2	10	134	6.9	7.5
Gloaguen et al., 2014 (exp 1)	12-20 kg	11.5	12.5	165	7.0	7.6

Maximale stikstofefficiëntie?

Parameter	Schatting	Berekening
Vlees in big van 8 kg	3.6	8 x 0.45
Vlees in Varken van 110 kg met 62% vlees	53.2	110 x 0.78 x 0.62
Spieraanzet, kg	49.6	53.2 - 3.6
Opgenomen lysine, g	2232	49.6 x 45
Minimum opgenomen ruw eiwit, kg	31.9	2232 / (0.07 x 1000)
Opgenomen N, kg	5.1	31.9 / 6.25
N retentie, kg	2.9	
N efficiëntie, %	57	2.9 / 5.1 x 100

Besluit

Stikstofefficiëntie dicht bij 60% lijkt mogelijk

- $\frac{\text{Lysine}}{\text{groei}}$ zo laag mogelijk
  - Management
  - Voeding aangepast aan het dier
- $\frac{\text{Lysine}}{\text{voedereiwit}}$ zo hoog mogelijk
  - $\frac{\text{SID Lysine}}{\text{RE}} \sim 0.64$
- Hoge efficiënties worden nu al gehaald

Bedankt

Belang van de voedervorm op groeiprestaties en nutriëntenverbruik

Alice Van den Broeke

Bert Callens, Frederik Leen, Marijke Aluwé,
Johan De Boever, Jef Van Meensel, Sam Millet

Onderzoeksresultaten in de varkenshouderij – 12/10/2017

ILVO

Belang van de voedervorm

Belang van de voedervorm

Verschil tussen dikke en dunne pellet?
Effect op economische parameters?
Effect op nutriëntenverbruik?

ILVO

ILVO

Biggenproef

Dikke pellet versus dunne pellet versus meel

- ILVO biggenbatterij
- In groep gehuisvest: 3 bargaen en 3 gelten per hok
- Van 8 kg tot 23 kg
- *ad libitum* voeder

ILVO

Voedersamenstelling (%)

Mais	25,5	Monocalciumfosfaat	0,53
Gerst	25,0	Voederkrijt	0,37
Tarwe	15,0	Keukenzout	0,29
Sojabonen verhit	9,9	L-Lysine HCL	0,62
Sojaschroot	8,0	DI-Methionine	0,24
Biggenkern	6,0	L-Threonine	0,24
Melasse	3,0	L-Valine	0,12
Tarweglutenmeel	2,0	L-Tryptofaan	0,09
Aardappelwit	2,0	Natuphos	0,01
Sojaolie	0,11		
Nutrisure	1,00		

ILVO

ILVO

Voedersamenstelling (g/kg)

DS	880	AID LYS	11,5
RAS	46	AID MET+CYS: AID LYS (%)	62
RC	30	AID THR: AID LYS (%)	63
RE	185	AID TRP: AID LYS (%)	22
RVET	41	AID ILE: AID LYS (%)	51
Ca	5,6	AID LEU: AID LYS (%)	102
P	5,2	AID VAL: AID LYS (%)	68
vP	3,5		

ILVO

Vleesvarkensproef Pellet versus meel

- Proef IWT-project Optimaal slachtgewicht: IWT120760
- Varkenscampus
- 4 geslachten
  - Beren
  - Bargaen
  - IC
  - Gelten
- Slachtgewicht 130 kg
- In groep gehuisvest: per 4 in hok
- *ad libitum* voeder: praktijkvoeder

ILVO

Voedersamenstelling Vleesvarkens

Geslacht Voedervorm	Fase 1		Fase 2		Fase 3		
	Meel	Pellet	Meel	Pellet	Be-Ge-IC	Ba	Pellet
Energie (MJ/kg)	9,6	9,4	9,3	9,3			
dv Lysine (%)	0,88	0,82	0,75	0,70			
Dv Tryp/dv Lys (%)	0,190	0,185	0,180	0,180			
Ruw eiwit (%)	16,5	15,3	14,7	13,8			
Melasse ivm pelletteren (%)	3	3	3	3			
Partikelgrootte droge zeving (mm)	0,86	5,92	0,80	6,19	0,90	4,95	0,98
Partikelgrootte natte zeving (mm)	0,74	0,61	0,72	0,66	0,86	0,67	0,99

ILVO

Dagelijkse voederconsumptie

ILVO

Dagelijkse voederconsumptie

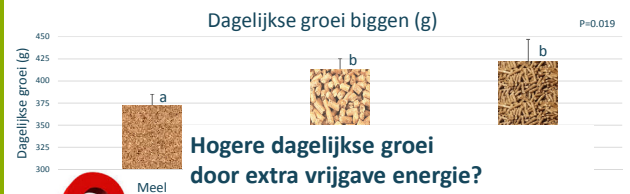
ILVO

Dagelijkse groei

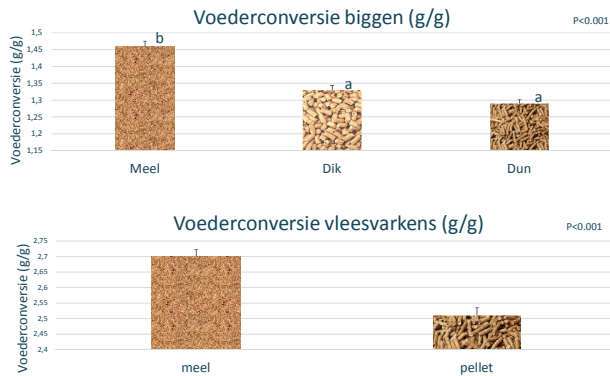
ILVO

Dagelijkse groei

ILVO

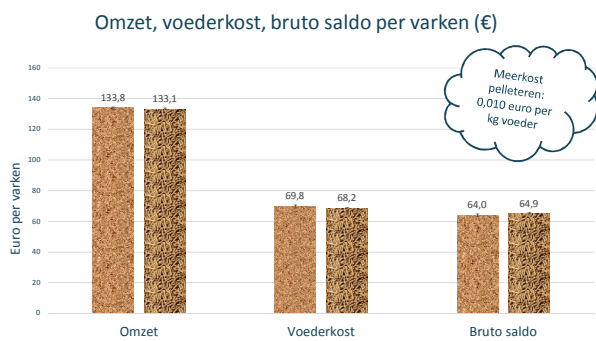
Voederconversie

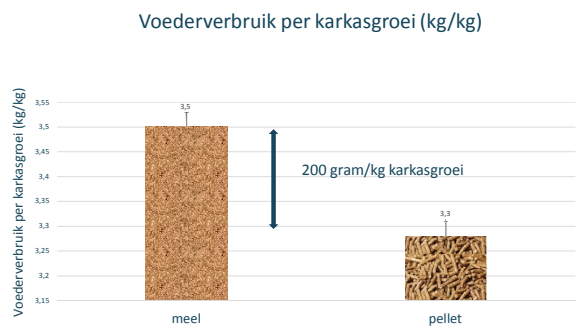
Karkasparameters

	Meel	Pellet	P-waarde
Koud karkasgewicht	105±0,6	105±0,6	0.899
Karkasrendement	78,0±0,1	78,3±0,1	0.009
Vleespercentage	62,2±0,2	61,7±0,3	0.030
Spekdikte	10,3±0,2	10,8±0,3	0.056
Vleesdikte	68±0,4	69±0,4	0.398
Hamvetdikte	8±0,2	8±0,2	0.330
Maximale hamvetdikte	18±0,4	18±0,4	0.103
MBI	3,8±0,04	3,8±0,04	0.154

Economische parameters

Effect op nutriënten verbruik

Effect op nutriënten verbruik

Conclusie

Dank u wel

**AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN**

IWT120760

Vlaanderen
in innovatie & ondernemen

Instituut voor Landbouw-,
Visserij- en Voedingsonderzoek
Scheldeweg 68
9090 Melle – België
T + 32 (0)9 272 26 00
F +32 (0)9 272 26 01

dier@ilvo.vlaanderen.be
www.ilvo.vlaanderen.be

ILVO

inagro
ONDERZOEK & ADVIES IN LAND- & TUINBOUW

INVLOED VAN HARDHEID EN BICARBONAATGEHALTE VAN WATER OP PRESTATIES VAN GESPEENDE BIGGEN

Nathalie Nollet
Isabelle Vuylsteke, Anne-Sophie Vandevoorde, Dominique Huits, Marijke Aluwé, Sam Millet

Onderzoeksresultaten in de varkenshouderij - 12/10/2017

Landbouw LA-trajecten IWT-VLAIO
Nr 150893
INAGRO - ILVO

ondersteund door
WEST-VLAANDEREN

Inleiding

- LA traject "Bruikbaarheid van diepdrainagewater als drinkwater bij varkens" (Agentschap Innoveren en Ondernemen)
- Samenwerking tussen Inagro en ILVO
- 4-jarig project (september 2016 – augustus 2020)

Wat is diepdrainagewater?

- Ondiep grondwater (+/- 4m onder maaiveld)
- Via drainagesysteem (buizen) opgepompt en verzameld in ringput

Waarom diepdrainagewater?

- Gebruik van diep grondwater (Sokkelsysteem) staat onder druk (dreigend tekort!), vnl. Westhoek
- Kwalitatief drinkwater levensnoodzakelijk
- Diepdrainagewater is duurzame waterbron

ONTWIKKELEN VAN KENNIS EN INSTRUMENTEN OM DIEPDRAINAGEWATER OP TE WAARDEREN TOT HOOG KWALITATIEF DRINKWATER VOOR VARKENS

Wat zijn de knelpunten?

- 52 enquêtes, 55 wateranalyses
- Problemen:
  - Verminderde melkgift bij de zeug
  - Diarree bij gespeende biggen
- Waterkwaliteit:
  - Te hoog in hardheid (50,86°F i.p.v. 35,60°F)
  - Te hoog in bicarbonaten (396,67 mg/l i.p.v. 250 mg/l)
  - 42/52 stalen beide parameters verhoogd

Wat zijn de knelpunten?

- Hardheid? Calciumgehalte? Magnesiumgehalte? Bicarbonaatgehalte?

➔ Gecontroleerde dierproeven bij gespeende biggen

8 proeven gepland

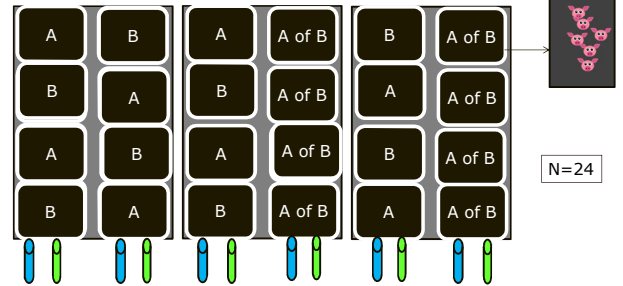

Proefopzet

- 144 dieren per proef, 3 groepen
- Start bij spenen (4 weken leeftijd), einde na 9 weken leeftijd
- A = onbehandeld water, B = behandeld water, A of B = keuze tussen beide (2 nippels)
- 3 compartimenten, telkens 8 hokken, 6 biggen per hok
- 2 nippels per hok

Proefopzet

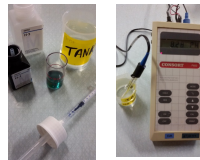

- 8 hokken water A, 8 hokken water B, 8 hokken de keuze
- **Water A** = stadwater
- **Water B** = behandeld stadswater

Proefopzet

- Zoötechnische parameters (DG, DVO, VC)
- Opvolgen drinkwateropname
  - Per 2 hokken
  - Per 4 hokken voor biggen die keuze hebben
- Bepaling mestconsistentie
- Waterkwaliteit

Proefopzet

- ☐ Proef 1:
  - ☐ Toevoeging van CaCl₂
  - ☐ 0,05%
  - ☐ 58°F, Ca 220 mg/l, Cl 280 mg/l
- ☐ Proef 2:
  - ☐ Toevoeging van BICARZ (NaHCO₃)
  - ☐ 0,1%
  - ☐ 845 mg/l bicarbonaten, 734 mg/l zout
- ☐ Proef 3:
  - ☐ Toevoeging van CaCl₂ en BICARZ
  - ☐ Hardheid én bicarbonaten verhoogd

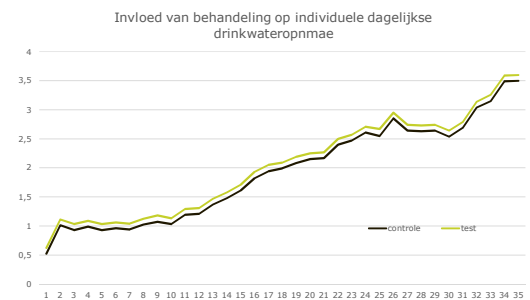
PROEF 1: EFFECT VAN WATERHARDHEID

	CONTROLE	TEST	KEUZE
begingewicht (kg)	8,3 ± 1,1	8,3 ± 1,0	8,2 ± 1,1
eindgewicht (kg)	23,4 ± 2,1	23,0 ± 2,0	23,3 ± 2,3
DG (g/dag)	431,64 ^a ± 45	419,89 ^a ± 31	429,80 ^a ± 43
DVO (g/dag)	547,24 ^a ± 53	540,10 ^a ± 51	545,97 ^a ± 55
VC	1,27 ^a ± 0,04	1,29 ^a ± 0,04	1,27 ^a ± 0,03

Geen significante verschillen waargenomen tussen de groepen voor de zoötechnische parameters

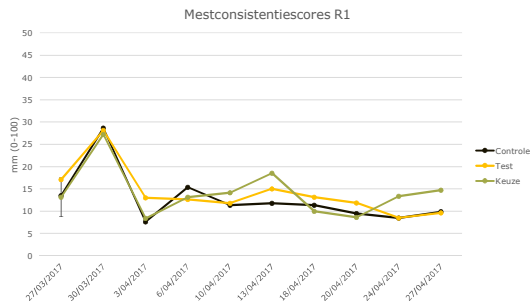
PROEF 1: EFFECT VAN WATERHARDHEID

Tendens voor hogere opname van het testwater, niet significant

PROEF 1: EFFECT VAN WATERHARDHEID

Geen significante verschillen waargenomen

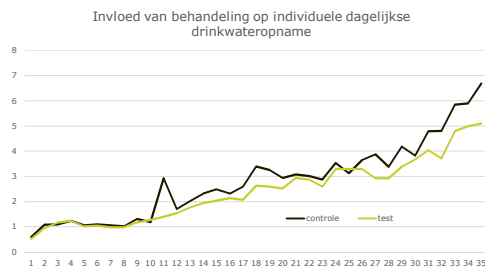
PROEF 2: EFFECT VAN BICARBONAATGEHALTE

	CONTROLE	TEST	KEUZE
begingewicht (kg)	7,91±0,7	7,91±0,7	7,91±0,7
eindgewicht (kg)	23,99±1,4	23,96±1,2	21,96±1,8
DG (g/dag)	459 ^a ±36	460 ^a ±24	401 ^b ±46
DVO (g/dag)	572 ^a ±42	575 ^a ±37	551 ^a ±40
VC	1,25 ^a ±0,05	1,25 ^a ±0,03	1,38 ^b ±0,13

Significant mindere groei en hogere voederconversie bij de biggen die de keuze hadden tussen beide soorten water

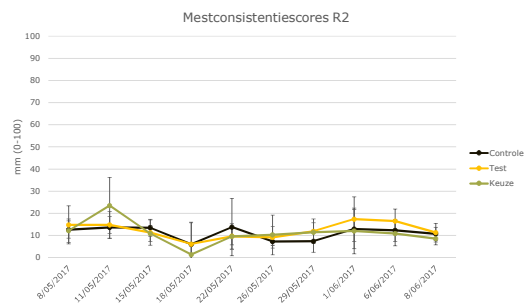
PROEF 2: EFFECT VAN BICARBONAATGEHALTE

Waterverbruik stijgt significant sneller voor de biggen die stadswater kregen
 Geen significant verschil tussen beide groepen

PROEF 2: EFFECT VAN BICARBONAATGEHALTE

Geen significante verschillen waargenomen

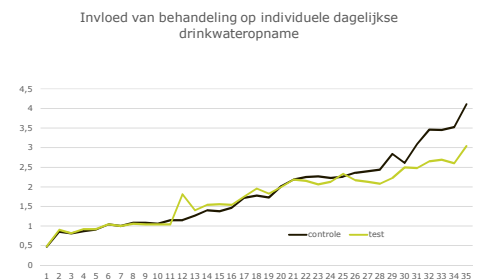
PROEF 3: COMBINATIE VAN PROEF 1 EN 2

	CONTROLE	TEST	KEUZE
begingewicht (kg)	7,5±1,4	7,5±1,4	7,5±1,4
eindgewicht (kg)	21,4±2,8	20,7±2,4	21,2±2,3
DG (g/dag)	3978 ^a ±43	376 ^a ±34	390 ^a ±32
DVO (g/dag)	494 ^a ±52	469 ^a ±45	480 ^a ±38
VC	1,24 ^a ±0,03	1,25 ^a ±0,05	1,23 ^a ±0,02

Geen significante verschillen waargenomen voor de zoötechnische prestaties

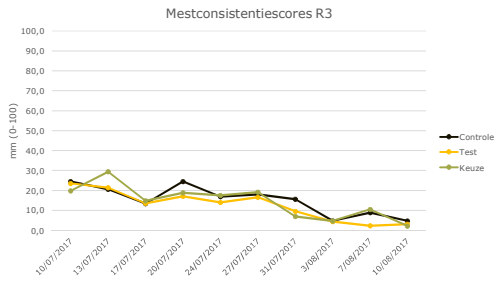
PROEF 3: COMBINATIE VAN PROEF 1 EN 2

Waterverbruik stijgt significant sneller voor de biggen die stadswater kregen
 Geen significant verschil tussen beide groepen

PROEF 3: COMBINATIE VAN PROEF 1 EN 2

Geen significante verschillen waargenomen

Implicaties

- Proef 1: geen significante effecten van hardheid
- Proef 2: biggen die keuze hadden deden het slechter → nadelig effect van wisselende gehalten in bicarbonaten?
- Proef 3: problemen met stabiliteit waterkwaliteit

- Resultaten verdere proeven afwachten voor concrete conclusies

Dank voor jullie aandacht!

Heeft het slachtgewicht een effect op de carbon footprint van varkensvlees?

Carolien De Cuyper
 Alice Van den Broeke, Frederik Leen, Marijke Aluwé, Sam Millet,
 Jef Van Meensel, Veerle Van linden

Onderzoeksresultaten in de varkenshouderij – 12 oktober 2017

PROJECT OPTIMALE SLACHTGEWICHT (IWT120760)

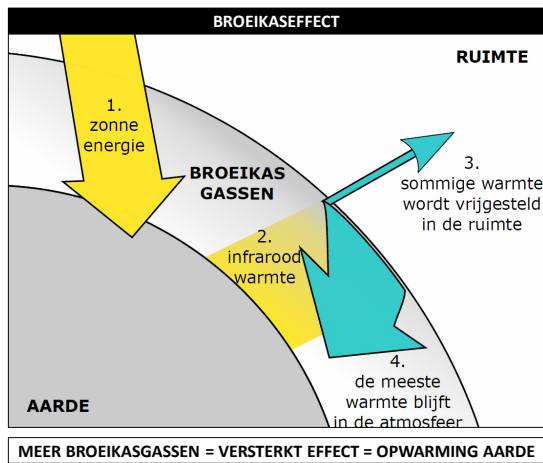
BEPALING VAN HET OPTIMALE SLACHTGEWICHT VAN VLEESVARKENS

ECONOMISCH   ECOLOGISCH

Effect van slachtgewicht op ecologische duurzaamheid van varkensvleesproductie

NUTRIËNTEN UITSTOOT   CARBON FOOTPRINT

HOE EVOLUEERT DE CARBON FOOTPRINT VAN VARKENSVLEES BIJ EEN WIJZIGEND SLACHTGEWICHT?

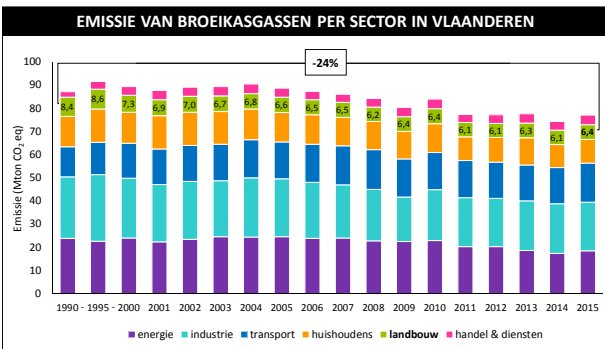

CARBON FOOTPRINT = KOOLSTOFVOETAFDRIJK

Drukt uit in welke mate een **productieproces** (bv. productie van varkensvlees) bijdraagt aan de **opwarming van de aarde** door de uitstoot van **BROEIKASGASSEN** tijdens het productieproces.

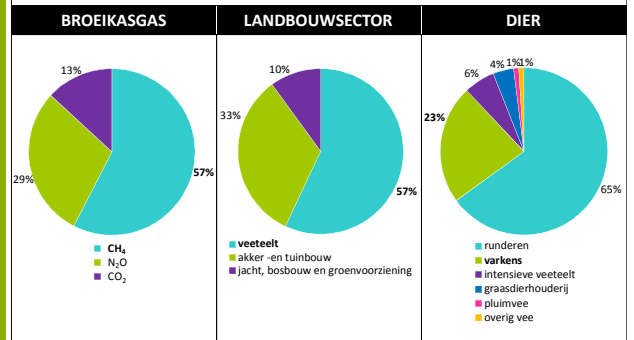
koolstofdioxide   methaan   distikstofmonoxide   fluorverbindingen

CO₂ EQUIVALENTEN

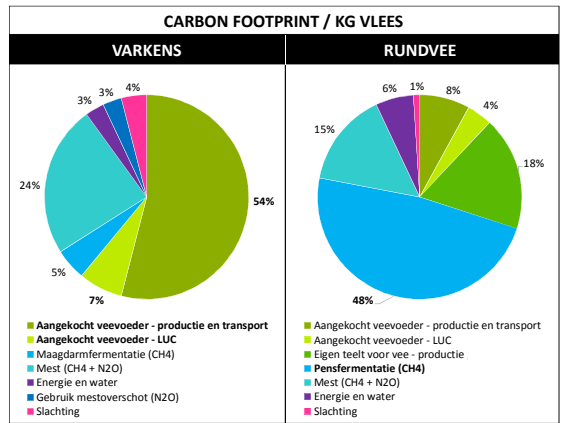
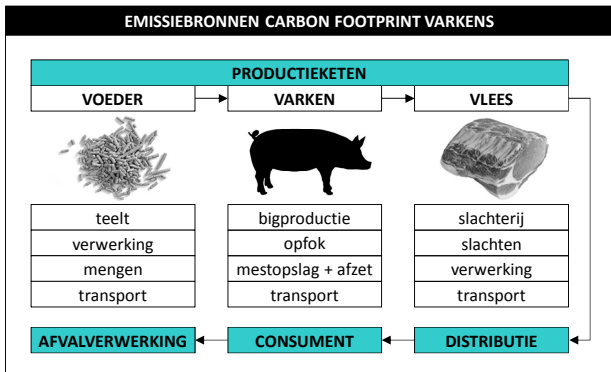
Bron: MIRA op basis van EIL en VITO

CARBON FOOTPRINT VLAAMSE LANDBOUW

Bron: MIRA-VMM

Bron: MIRA-VMM

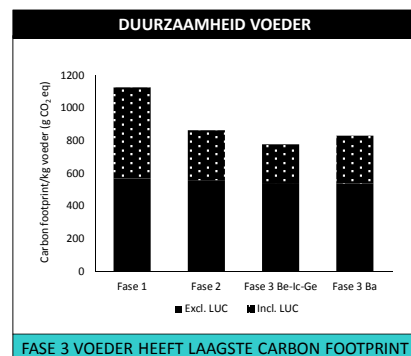
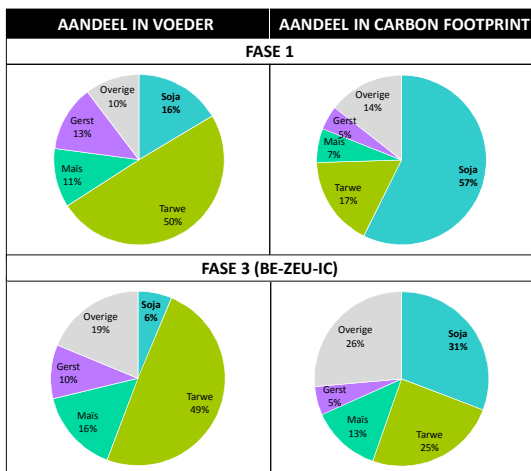
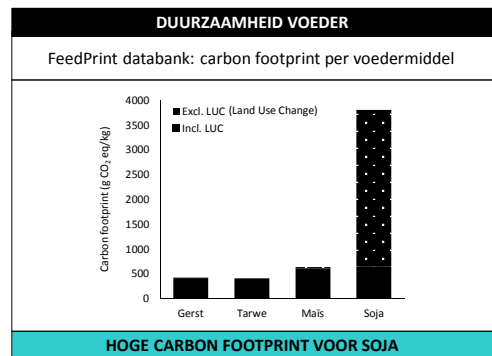
HOE EVOLUEERT DE CARBON FOOTPRINT VAN VARKENVLEES BIJ EEN WIJZIGEND SLACHTGEWICHT?

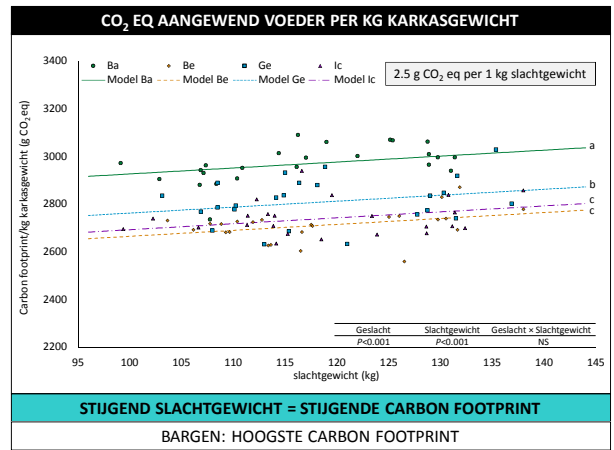
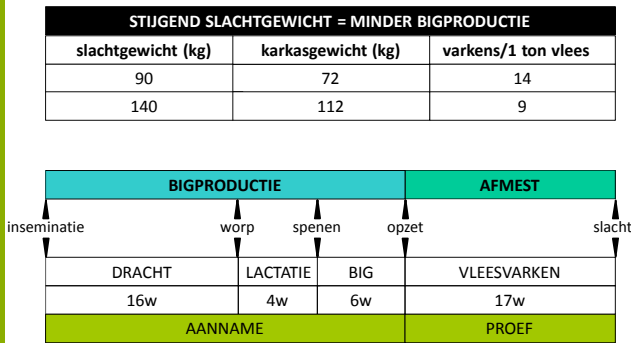
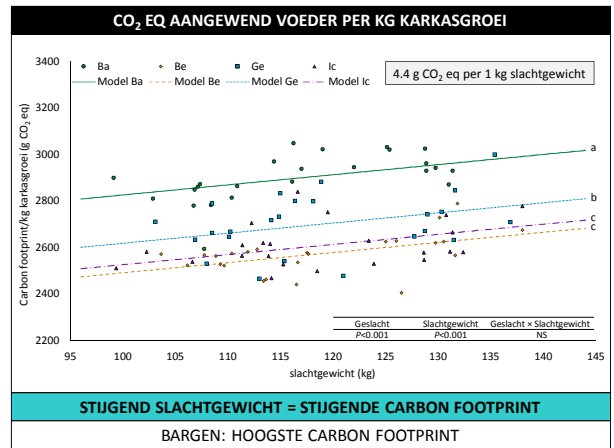
PROEFPOPZET

372 proefdieren
 Deense zeug x Belgische Piétrain
 4 geslachten: beren, borgen, immunocastraten en gelten
 Groepshuisvesting (95 hokken): 4 dieren/hok
 Praktijkvoeder: 3 fasevoeder met fase 3 aangepast voor borgen
 Opzetgewicht: 25kg
 Slachtgewicht: 99kg - 138kg

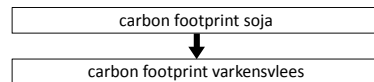
DUURZAAMHEID VOEDER
 CARBON FOOTPRINT / KG VOEDER

DUURZAAMHEID AANWENDING VOEDER
 CARBON FOOTPRINT / KG VLEES

MEER DUURZAME PRODUCTIE VARKENSVLEES?

VLAAMSE SOJATEELT

Alpro, AVEVE, ILVO en het Departement Landbouw en Visserij hebben de voorbije vier jaar de mogelijkheid van soja teelt in Vlaanderen onderzocht. De resultaten zijn veelbelovend.

Dank u wel

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN Vlaanderen
is ondernemen

IWT120760

cofinanciering vanuit de sector

Instituut voor Landbouw-,
Visserij- en Voedingsonderzoek
Scheldeweg 68
9090 Melle – België
T + 32 (0)9 272 26 13

carolien.decuyper@ilvo.vlaanderen.be
www.ilvo.vlaanderen.be

 Vlaanderen
is innovatie & visie

ILVO

Effect van hokbezetting, drinkwatertoegang en afleverstrategie

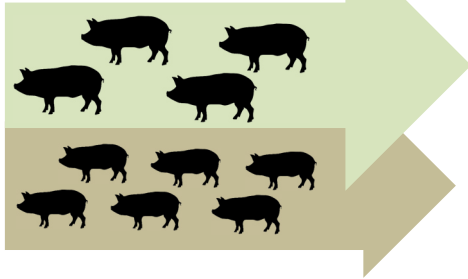
Marijke Aluwé
Sam Millet

Onderzoeksresultaten in de varkenshouderij - 12/10/2017

ILVO

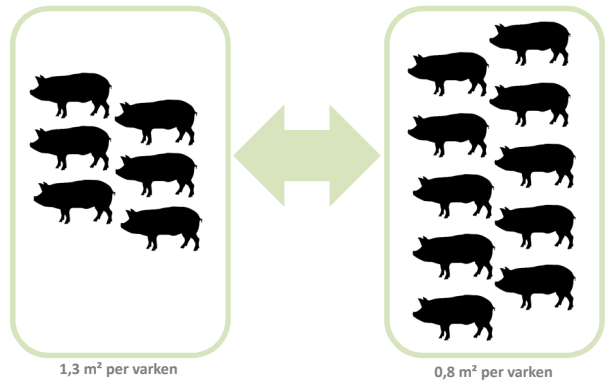
Effect van toppen

Effect van toppen op achterblijvers ?

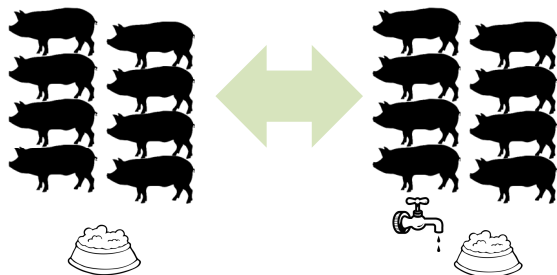
ILVO

Effect van hokbezetting/aantal

ILVO

Effect van type voederbak

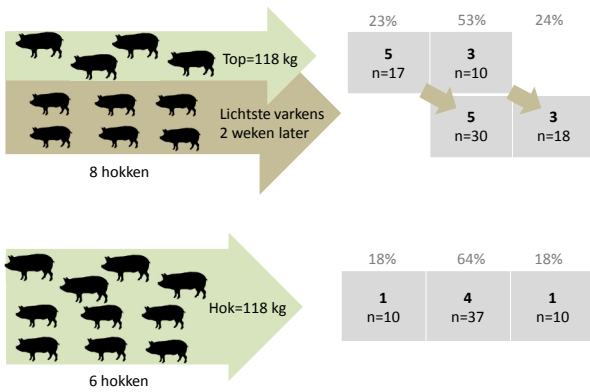

ILVO

ILVO

Effect van toppen

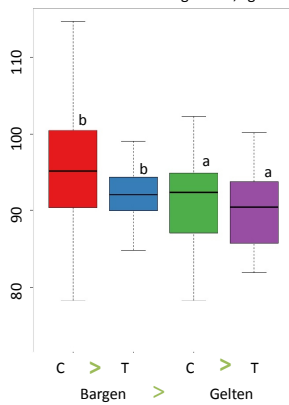

Effect van toppen: zoötechnie

	Controle	Toppen	P-waarde
Dagelijkse voederopname, kg/d	2,06 ± 0,09	1,99 ± 0,11	0,322
Dagelijkse groei, g/d	753 ± 28	735 ± 33	0,385
Voederconversie, kg/kg	2,73 ± 0,07	2,71 ± 0,08	0,678
Afmestduur, d	125 ± 9	125 ± 7	0,882

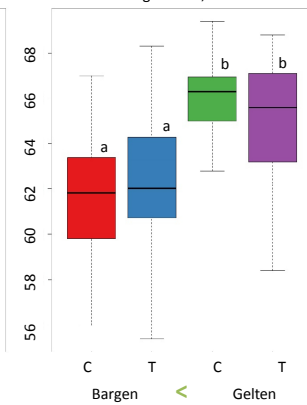
Lagere voederkost bij toppen => 1,9 € / varken
(8,4 kg voeder x 0,23 € / kg)

Koud karkasgewicht, kg

$P_{Sex} = 0,006$
 $P_{Toppen} = 0,095$

Mager vlees, %

$P_{Sex} < 0,001$
 $P_{Toppen} = 0,825$

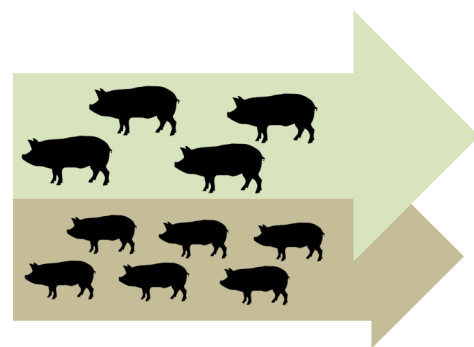
Effect van toppen: Karkasresultaten

	Controle		Top		P-waarde		
	B	Z	B	Z	Sex	Toppen	S x T
Sex							
KKGG, kg	95.2	91.6	91.9	89.9	0.006	0.095	NS
Vlees, %	61.6 ^a	66.1 ^b	62.4 ^a	65.1 ^b	<0.001	0.825	NS
Mbi	3.82 ^b	2.84 ^a	3.67 ^b	3.11 ^a	<0.001	0.524	0.024
Gewichtstoeslag, €	0.03 ^a	0.05 ^b	0.05 ^b	0.05 ^b	0.226	0.009	0.006
Kwaliteitstoeslag, €	0.07 ^a	0.12 ^b	0.08 ^a	0.11 ^b	<0.001	0.965	NS

Prijs per kg	1.48 ^a	1.55 ^b	1.51 ^{ab}	1.54 ^b	<0.001	0.166	0.003
--------------	-------------------	-------------------	--------------------	-------------------	--------	-------	-------

Effect van toppen: Karkasresultaten

	Controle		Top		P-waarde		
	B	Z	B	Z	Sex	Toppen	S x T
Sex							
KKGG, kg	95.2	91.6	91.9	89.9	0.006	0.095	NS
Vlees, %	61.6 ^a	66.1 ^b	62.4 ^a	65.1 ^b	<0.001	0.825	NS
Mbi	3.82 ^b	2.84 ^a	3.67 ^b	3.11 ^a	<0.001	0.524	0.024
Gewichtstoeslag, €	0.03 ^a	0.05 ^b	0.05 ^b	0.05 ^b	0.226	0.009	0.006
Kwaliteitstoeslag, €	0.07 ^a	0.12 ^b	0.08 ^a	0.11 ^b	<0.001	0.965	NS
Prijs per kg	1.48 ^a	1.55 ^b	1.51 ^{ab}	1.54 ^b	<0.001	0.166	0.003
Prijs per dier	141	142	139	139	0.975	0.068	NS

Effect van toppen op achterblijvers

Effect van toppen op achterblijvers?

DVO per fase, kg/d	Controle	Toppen
10-14 weken	1,08 ± 0,08	1,05 ± 0,06
14-18 weken	1,81 ± 0,10	1,75 ± 0,18
18-22 weken	2,29 ± 0,14	2,26 ± 0,16
22-slacht	2,66 ± 0,17 ^b	2,49 ± 0,11 ^a

$P_{Top} = 0,928$
 $P_{Fase} = <0,001$
 $P_{Topfase} = 0,078$

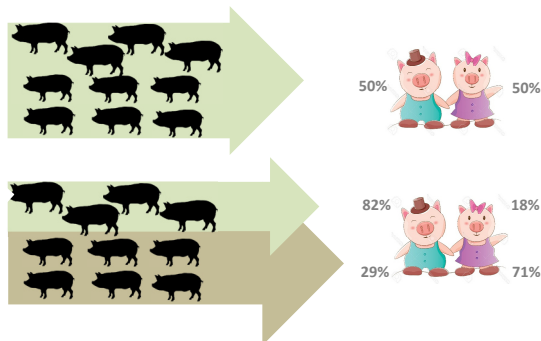
DG per fase, g/d	Controle	Toppen
10-14 weken	486 ± 52	475 ± 39
14-18 weken	797 ± 55	771 ± 90
18-22 weken	885 ± 47	865 ± 48
22-slacht	805 ± 49	787 ± 23

$P_{Top} = 0,480$
 $P_{Fase} = <0,001$
 $P_{Topfase} = NS$

ILVO

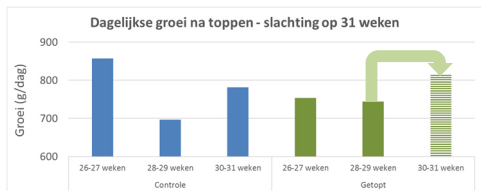
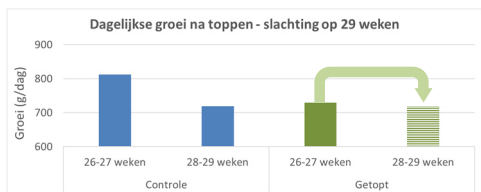
Effect van toppen op voederopname achterblijvers?

DVO per fase	Controle	Toppen
22-slacht	2,66 ± 0,17 ^b	2,49 ± 0,11 ^a

ILVO

Effect van toppen op groei achterblijvers?

ILVO

Effect van toppen

- ✓ Zoötechnie ns
- ✓ DVO numeriek: C>T
- ✓ Slacht
  - ♀ vs ♂
  - Trend: kg C > T
- ✓ Uitbetaling
  - Prijs per kg: C♀ + T♀ > C♂
  - Prijs per dier: C > T

Effect op achterblijvers ?

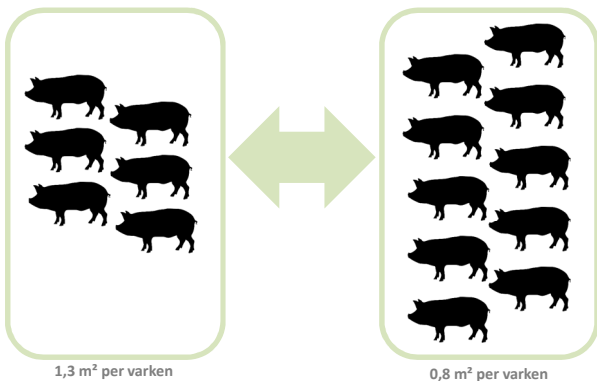
- ✓ DG eindfase ns.
- ✓ DVO eindfase ↓
  - ~ ♀
  - Top: 82% ♂ vs staart: 71% ♀

Kleinschalige proef
 Beïnvloed door aantal en timing slachtmomenten
 Gescheiden afmest

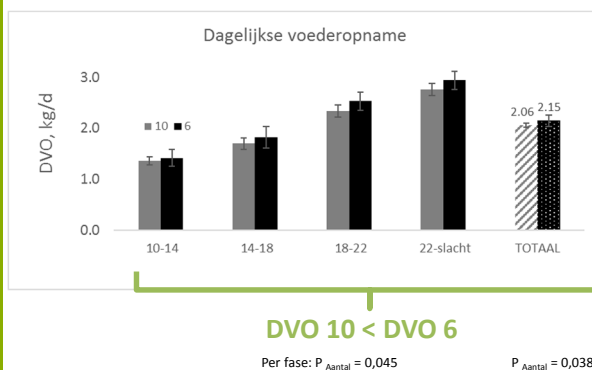
ILVO

Effect van hokbezetting/aantal

ILVO

Effect van hokbezetting/aantal

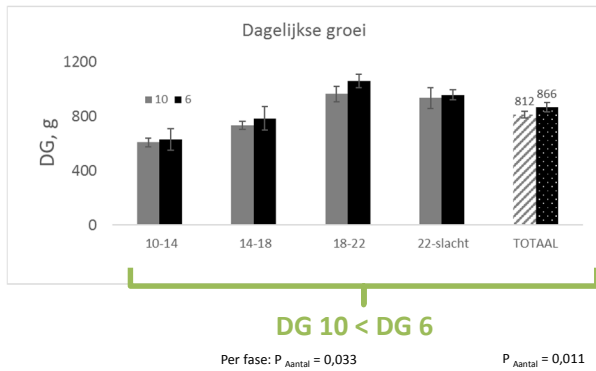
DVO 10 < DVO 6

Per fase: $P_{Aantal} = 0,045$

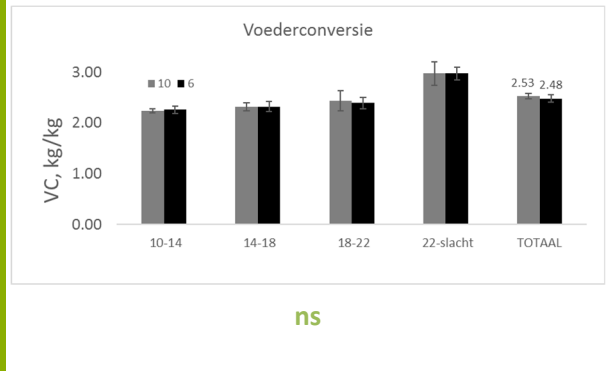
$P_{Aantal} = 0,038$

ILVO

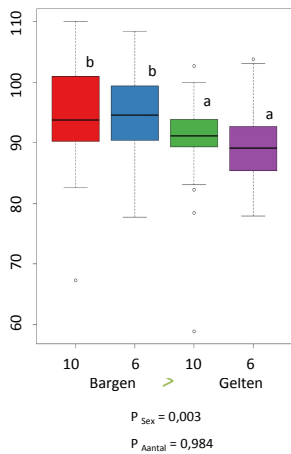
Effect van hokbezetting/aantal

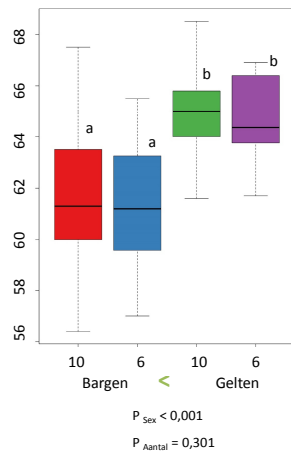
Effect van hokbezetting/aantal

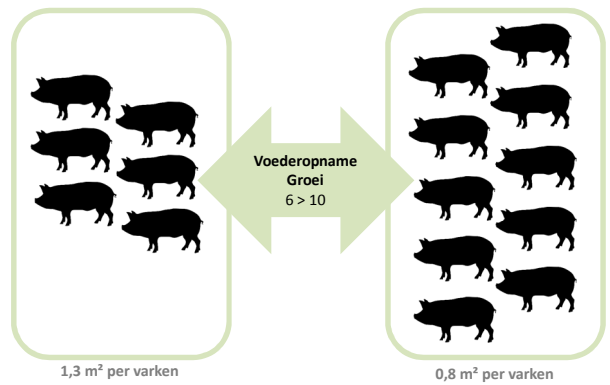
Koud karkasgewicht, kg

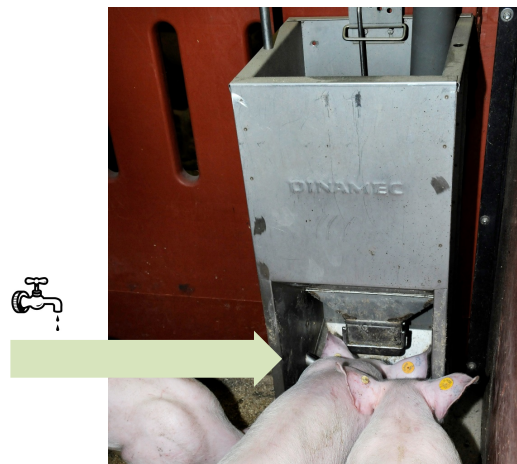
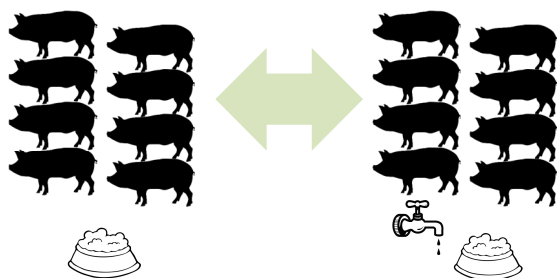
Mager vlees, %

Conclusie: hokbezetting/aantal

Effect van type voederbak

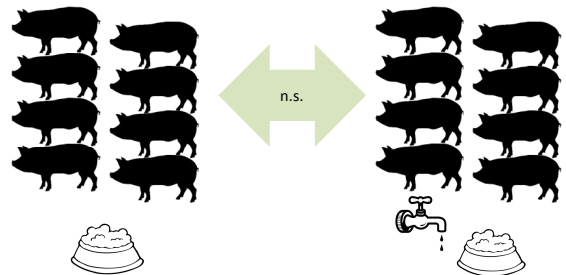

Effect van type voederbak

	Droog	Brijbak	P-waarde
Dagelijkse voederopname, kg/d	1,86 ± 0,08	1,93 ± 0,05	0,322
Dagelijkse groei, g/d	758 ± 26	780 ± 29	0,385
Voederconversie, kg/kg	2,46 ± 0,06	2,47 ± 0,06	0,678
Slachtgewicht, kg	114,3 ± 2,1	116,2 ± 2,8	0,882

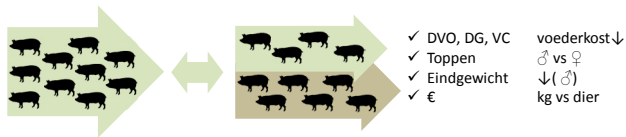
ILVO

Effect van type voederbak

ILVO

Conclusies

ILVO

Dank u wel voor uw aandacht

en dank je wel aan de collega's!

Instituut voor Landbouw-,
Visserij- en Voedingsonderzoek
Scheldeweg 68
9090 Melle – België
T + 32 (0)9 272 26 00
F +32 (0)9 272 26 01

dier@ilvo.vlaanderen.be
www.ilvo.vlaanderen.be

Vlaanderen
in landbouw & visserij

ILVO

Een goede voederconversie: meer dan alleen voeder

Sarah De Smet

Isabelle Hoschet, Louis Paternostre, Marijke Aluwé, Johan De Boever, Jef Van Meensel, Dominiek Maes, Sam Millet

Onderzoeksresultaten in de varkenshouderij - 12/10/2017

Naar een bedrijfseconomische en milieukundige win-win door een efficiënt voedergebruik in de varkenshouderij

Nr. 150896

1/10/2016 – 30/09/2020

Co-financiering vanuit sector

Probleemstelling

- Voeder als belangrijkste kostenpost
- Evolutie voederconversie (VC)

2000	2007	2010	2011	2012	2013
3,08	2,93	2,90	2,92	2,95	2,94

Bron: Bosmans en De Haes, 2001 - Vrints en Deuninck, 2014

- Veel kennis rond VC aanwezig
- Onvoldoende opvolgen VC
- Meerdere berekeningswijzen
- Nood aan betaalbare evaluatie voederkwaliteit

Doelstelling en aanpak

- Gemiddelde VC op Vlaamse bedrijven ↓

Methodes voor standaardiseren en opvolgen VC

(Bedrijfsspecifieke) strategieën voor betere VC

Monitoren en bijsturen VC

- Enquête bij 80 VH
- Effect van factoren op VC?
- Economische en milieukundige effect strategieën
- Preferentiële strategieën?
- Stimulansen en remmers implementatie
- Protocol bedrijfsspecifieke strategieën

Varkenshouder

MANAGEMENT

Kennis
Ervaring
Opleiding
Bereidheid tot innovatie

Voeder

Drinkwater

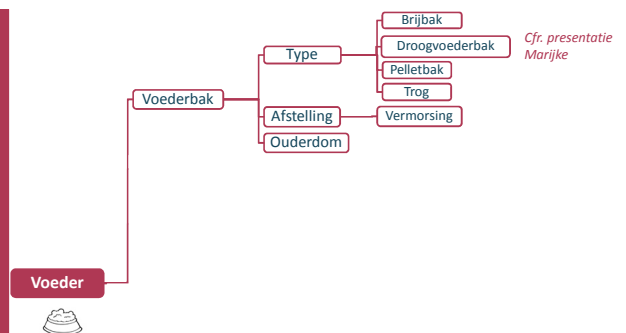
Genetica

Geslacht

Huisvesting/klimaat

Gezondheid

Slachtbeslissing

Beslissingsboom

Voeder — Voederbak — Afstelling

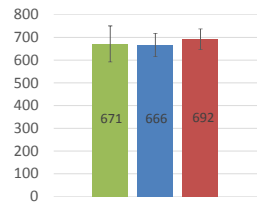
Bron: [Beeldreportage demonstratieproject 'reductie van het voederverbruik als sleutel voor rendabel varkens produceren'](#)

Beslissingsboom

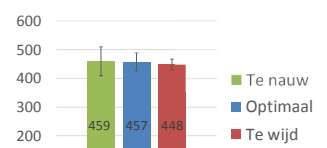
Voeder — Voederbak — Afstelling

Biggen - voederconsumptie (g/dag)

Biggen - groei (g/dag)

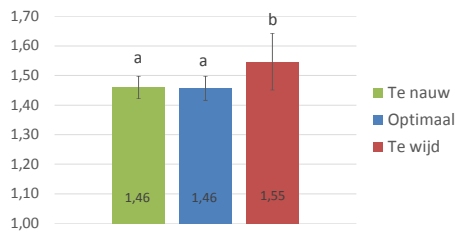

Bron: [Demonstratieproject 'reductie van het voederverbruik als sleutel voor rendabel varkens produceren'](#)

Beslissingsboom

Voeder — Voederbak — Afstelling

Biggen - voederconversie (g/g)

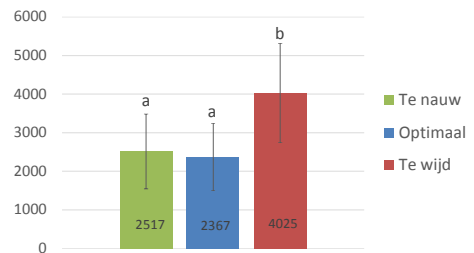

Bron: [Demonstratieproject 'reductie van het voederverbruik als sleutel voor rendabel varkens produceren'](#)

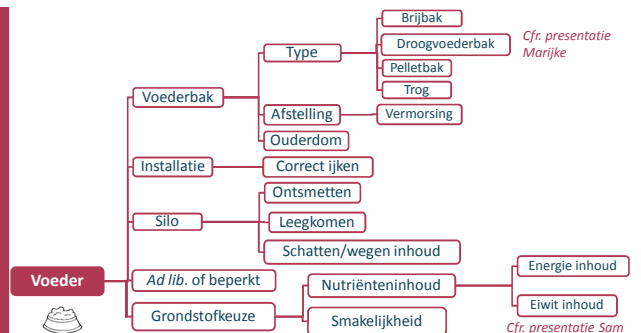
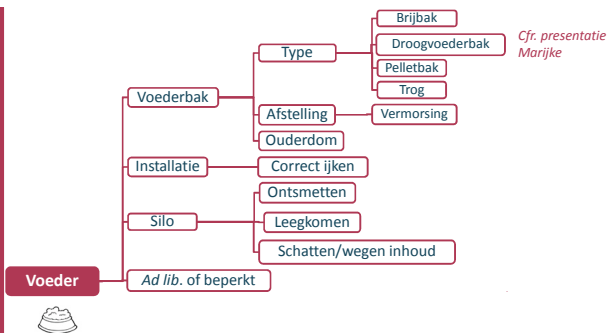
Beslissingsboom

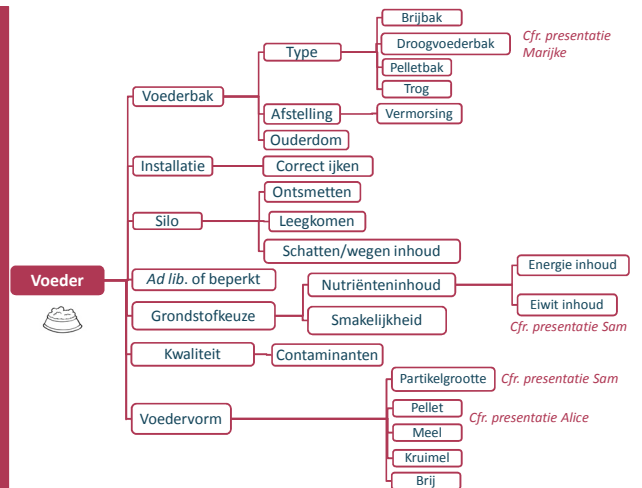
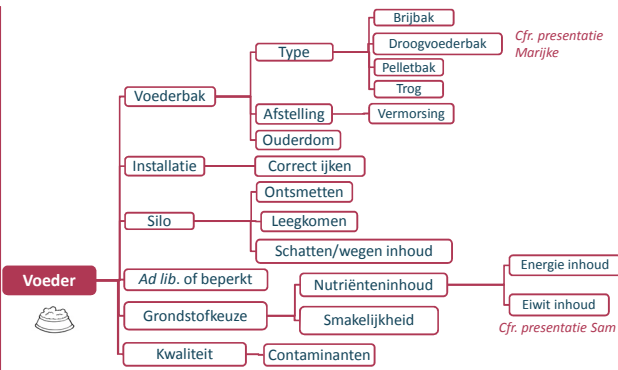
Voeder — Voederbak — Afstelling

Biggen - voederwormsing (g)

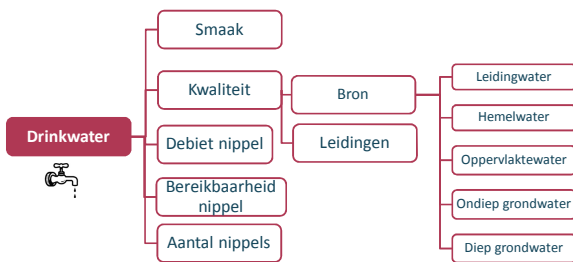

Bron: [Demonstratieproject 'reductie van het voederverbruik als sleutel voor rendabel varkens produceren'](#)

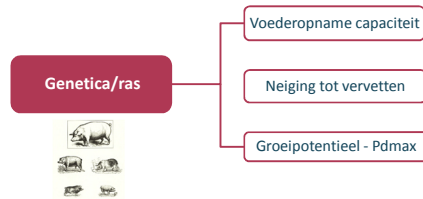

Beslissingsboom

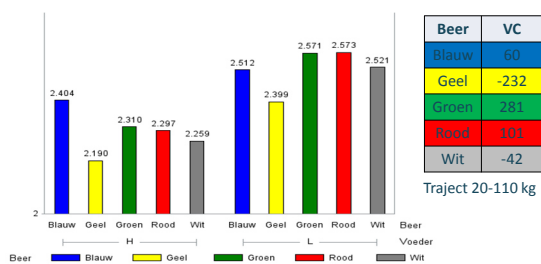
Cfr. presentatie Nathalie
Demonstratieproject 'reductie van het voederconsumptie als sleutel voor rendabel varkens produceren'
Demonstratieproject 'gezond drinkwater voor rundvee en varkens: van bron tot dier'

Beslissingsboom

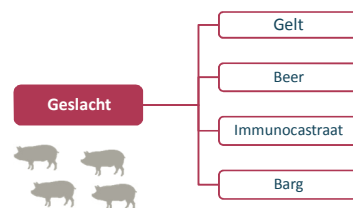
Beslissingsboom

- Belang van een goede eindbeerkeuze
- Fokwaarde geeft goede indicatie prestaties nakomelingen

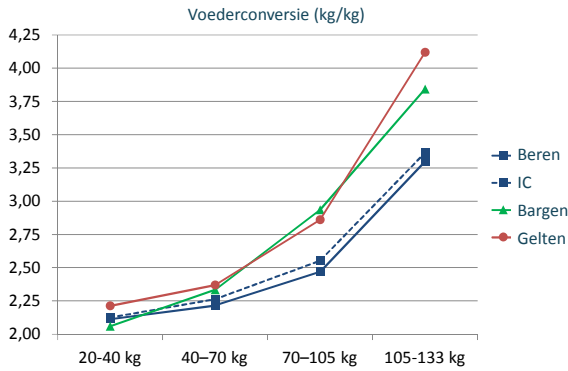

VLAIO onderzoeksproject 'genotype-milieuinteracties bij het bepalen van de fokwaarde bij beren'

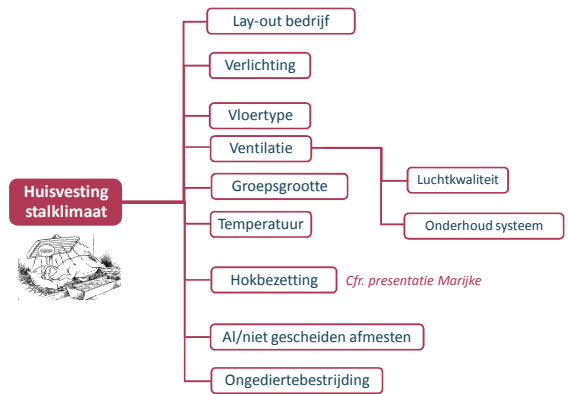
Beslissingsboom

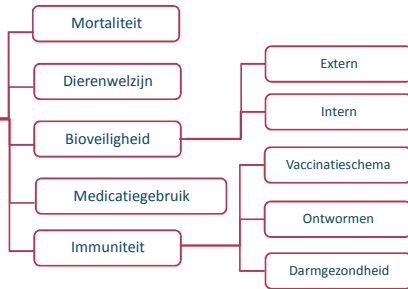
Beslissingsboom

VLAIO onderzoeksproject 'bepaling van het bedrijfseconomisch optimale slachtgewicht van vleesvarkens'

Gezondheid

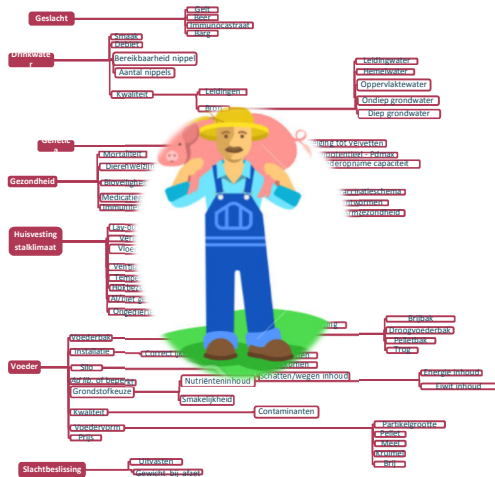
Video's - basisprincipe van een goede externe en interne bioveiligheid
 Tool biocheck - kwaliteit bioveiligheid bij varkens en pluimvee
 Demonstratieproject 'hoog en externe bioveiligheid op het moderne varkensbedrijf'
 FOD-onderzoeksproject 'optimalisatie van de reiniging en desinfectie van stallen'
 Veepeiler Varken - 'optimalisatie reiniging en ontsmetting'
 Interreg I-4-1- Health - 'optimaliseren infectiepreventie en daling medicatiegebruik'

Beslissingsboom

Slachtbeslissing

VLAIO onderzoeksproject 'bepaling van het bedrijfseconomisch optimale slachtgewicht van vleesvarkens'

Varkenshouders gezocht

- Bedrijven met een vleesvarkestak
- Beschikbaar stellen technische gegevens (minstens '15 en '16)
- Facturen voeders, slachthuis en biggen
- Invullen vragenlijst (± 2u) en bezoek stallen
- Analyse bedrijfsprestaties vleesvarkens
- Advies op maat van bedrijf

Isabelle.hoschet@ilvo.vlaanderen.be - sam.millet@ilvo.vlaanderen.be

Dank voor uw aandacht

Het Varkensloket
Scheldeweg 68
9090 Melle – België
T + 32 (0)9 272 26 67

sarah.desmet@varkensloket.be
info@varkensloket.be
www.varkensloket.be

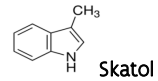
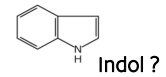
Strategieën om berengeur in de praktijk te beperken

Evert Heyrman
Sam Millet, Frank Tuytens, Bart Ampe, Steven Janssens, Nadine Buys,
Jella Wauters, Lynn Vanhaecke, **Marijke Aluwé**

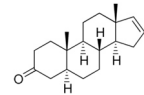
Onderzoeksresultaten in de varkenshouderij - 12/10/2017

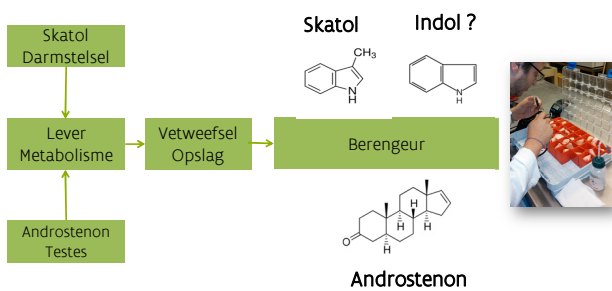
Berengeur

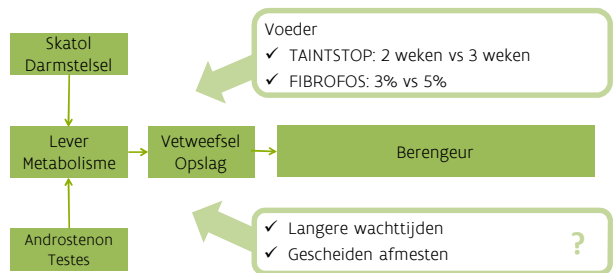
Berengeur

Metabolisme van berengeur

Reductie van berengeur

Wachttijd in slachthuis

Pre-slaughter conditions influence skatole and androstene in adipose tissue of boars

Raffael Wesoly, Ina Jungbluth, Volker Stefanski, Ulrike Weiler*

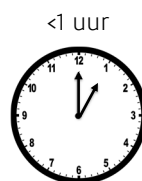
University of Hohenheim, Institute of Animal Husbandry and Animal Breeding, Department of Behavioral/Physiology of Farm Animals, Gartenstrasse 17, D-70599 Stuttgart, Germany

Olfactory evaluation of boar taint: effect of factors measured at slaughter and link with boar taint compounds

E. Heyrman^{1,2}, S. Millet¹, F. A. M. Tuytens¹, B. Ampe¹, S. Janssens², N. Buys², J. Wauters³, L. Vanhaecke³ and M. Aluwé¹¹

Wachttijd in slachthuis

Wachttijd in slachthuis

	Geurscore	Chemisch
< 1 uur	589	186
> 3 uur	718	190

<1 uur

>3 uur

ILVO

Wachttijd in slachthuis

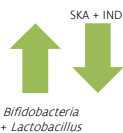
	Geurscore,%	AND, ppm	SKA, ppm	IND, ppm
< 1 uur	10,0	0,25	0,05	0,04
> 3 uur	7,8	0,21	0,05	0,04
	<i>P=0,125</i>	<i>P=0,257</i>	<i>P=0,797</i>	<i>P=0,748</i>

ILVO

Voeder

Influence of chicory roots (*Cichorium intybus* L.) on boar taint in entire male and female pigs

L. L. Hansen^{1*}, H. Mejer², S. M. Thamsborg², D. V. Byrne³, A. Roepstorff², A. H. Karlsson¹, J. Hansen-Møller⁴, M. T. Jensen¹ and M. Tuomola⁵

Feeding dried chicory root to pigs decrease androstene accumulation in fat by increasing hepatic β hydroxysteroid dehydrogenase expression

Martin Krøyer Rasmussen^{1*}, Carl Brunius², Galia Zamaratskaia³, Bo Ekstrand⁴

Effect of surgical castration, immunocastration and chicory-diet on the meat quality and palatability of boars

M. Aluwé^{1*}, K.M. Langendries², K.M. Bekaert³, F.A.M. Tuytens⁴, D.L. De Brabander⁵, S. De Smet⁶, S. Millet⁷

ILVO

“Taintstop” voeder: 2 of 3 weken

3 weken vr slacht

2 weken vr slacht

ILVO

Voeder met Fibrofos: concentratie

CON_{F1}
n=148

FI 5%
n=152

CON_{F2}
n=92

FI 3%
n=78

FIBROFOS 2 weken vr slacht

ILVO

Voeder

	Geurscore, %	AND, ppm	SKA, ppm	IND, ppm
Exp 1: Taintstop				
CON _T	15,4 ^c	0,62 ^c	0,05 ^b	0,15 ^b
T2W	1,9 ^{ab}	0,30 ^{ab}	0,01 ^a	0,06 ^a
T3W	6,3 ^{bc}	0,49 ^{bc}	0,01 ^a	0,02 ^a
	<i>P<0,05</i>	<i>P<0,05</i>	<i>P<0,05</i>	<i>P<0,05</i>

ILVO

Voeder

	Geurscore, %	AND, ppm	SKA, ppm	IND, ppm
Exp 1: Taintstop				
CON _T	15,4 ^c	0,62 ^c	0,05 ^a	0,15 ^a
T2W	1,9 ^{ab}	0,30 ^{ab}	0,01 ^b	0,06 ^b
T3W	6,3 ^{bc}	0,49 ^{bc}	0,01 ^b	0,02 ^b
	<i>P<0,05</i>	<i>P<0,05</i>	<i>P<0,05</i>	<i>P<0,05</i>
Exp 2: Fibrofos 5%				
CON _F	10,8 ^a			
F15%	4,0 ^b			
	<i>P=0,032</i>			
Exp 3: Fibrofos 3%				
CON _{F2}	7,8			
F13%	8,0			
	<i>P=0,958</i>			

ILVO

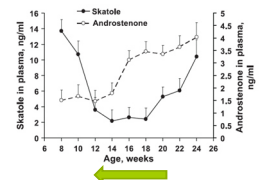
Aanwezigheid van gelten Mixed vs single sex

Impact of boar exposure on puberty attainment and breeding outcomes in gilts

J.L. Patterson, H.J. Willis¹, R.N. Kirkwood², G.R. Foxcroft³

Effect of housing system, slaughter weight and slaughter strategy on carcass and meat quality, sex organ development and androstenedione and skatole levels in Duroc finished entire male pigs

E. Fàbrega^{A*}, M. Gispert^B, J. Tibau^B, M. Hortós^B, M.A. Oliver^B, M. Font i Furnols^B

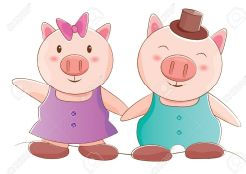

ILVO

Aanwezigheid van gelten Mixed vs single sex

MIX
n=592

SIN
n=487

ILVO

Aanwezigheid van gelten Mixed vs single sex

	geurscore, %	AND, ppm	SKA, ppm	IND, ppm
SIN	4,9	-	-	-
MIX	5,7	-	-	-
	<i>P=0,753</i>			

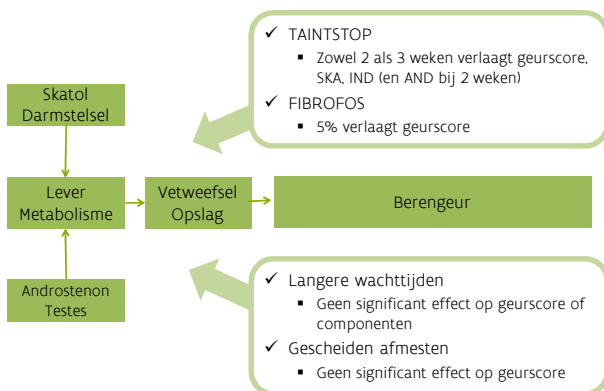
MIX
n=592

SIN
n=487

ILVO

Strategieën om berengeur te reduceren

ILVO

Dank u wel voor uw aandacht !

Dank u wel voor alle ondersteuning
co-financiers, partners, varkenshouders,
slachthuizen, ILVO-technici, VLAIO

IWT120767

KU LEUVEN

Instituut voor Landbouw-
en Visserijonderzoek
Scheldeweg 68
9090 Melle – België
T + 32 (0)9 272 26 00
F +32 (0)9 272 26 01

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

vlaanderen
is innovatie & visserij

UNIVERSITEIT
GENT

dier@ilvo.vlaanderen.be
www.ilvo.vlaanderen.be

ILVO

ILVO